

DZIEN

**10
GR.**

BYDGOSKI

8 stron

DRAZ WYDAWNICTWA: DZIEN POMORZA — DZIEN GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA — DZIEN KOCIEWSKI
GŁOS NIESZAWSKI (DZIEN CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA — DZIEN TCZEWSKI
ILUSTROWANY — DZIEN CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA — — — — —

Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, ul. Marszałka Focha 12. Telefon: 22-18. Konto czekowe P. K. O. 206.868

Zaprzysiężenie księcia Bernarda w Hadze

Książę Bernard Lippe de Biesterfeld (na lewo w mundurze huzarów) został mianowany przez królową holenderską komandorem I. klasy. Na prawo królowa Wilhelmina i ks. Juliana w powozie królewskim, podczas przemarszu oddziałów wszystkich rodzajów broni, biorących udział w zaprzysiężeniu.

Przełomowy moment Trzeciej Rzeszy

Niemcy przyparte do muru koniecznościami gospodarczymi

Tajemnicze narady w Berchtesgaden — Czy dojdzie do współpracy Hitlera z Anglią i Francją?

Paryż, 27. 12. (PAT) Francuska opinia publiczna zwraca ostatnio specjalną uwagę na zagadnienie niemieckie. Czynniki paryskie z wielkim zainteresowaniem oczekują wyników narady między kanclerzem Hitlerem a jego najbliższymi współpracownikami. Część prasy francuskiej podkreśla, że Niemcy znajdują się w momencie przełomowym swej historii i że są przyparte do muru koniecznościami gospodarczymi, tak że ostatecznie będą zmuszone w najbliższym czasie wybrać między polityką pomocy w Hiszpanii, a więc dalszą polityką zbrojeń i izolacji gospodarczej, prowadzącej bezpośrednio do wojny, a polityką współpracy z Anglią i Francją, zarówno w dziedzinie ekonomicznej, jak i politycznej. Oba te kraje, podkreślają tu, skłonne są w razie zasadniczej zmiany linii niemieckiej, udzielić Rzeszy pomocy.

Szereg dzienników paryskich zamieszcza pewne charakterystyczne głosy, z których na uwagę zasługuje przede wszystkim artykuł „Echo de Paris”. Autor zapytuje mianowicie, czy Francja nie mogłaby ocalić dziś pokoju światowego, proponując Niemcom wzajemnie za porzucenie dotychczasowej orientacji politycznej, pomoc gospodarczą. Można oświadczyć Niemcom — pisze dziennik — porzucenie politykę anarchii, porzucenie plan 4-letni, wzajemnie za to postaramy się wprowadzić was w krąg gospodarki światowej. Producenti niemieccy będą mogli nabywać surowce na równi z producentami francuskimi czy angielskimi, a jednocześnie będzie nawet, można rozważyć zagadnienie kolonialne.

Po za dyskusją w prasie, toczy się jeszcze dyskretna lecz ożywiona akcja przygo-

towawca między Ministerstwem Spraw Zagr. Francji i Foreign Office. Minister Eden jeszcze przed wyjazdem na święta przyjął ambasadora Francji w Londynie

Corbin, z którym omówić miał nie tylko kwestię hiszpańską, lecz również sytuację gospodarczą Rzeszy oraz sprawę udzielenia jej ewentualnej pomocy.

Trzęsienie ziemi na wyspie japońskiej

500 domów legło w gruzach

Tokio, 27. 12. (PAT) Dzisiaj rano około godz. 9 w pobliżu wyspy Niijima dały się odczuć gwałtowne wstrząsy podziemne. Trzęsienie ziemi, które trwało dość krótko, spowodowało zawalenie się licznych domów. Szczegółów narazie brak. Niewiadmo, czy są ofiary w ludziach. Komunikacje telefoniczne i telegraficzne w wielu miejscach

zostały przerwane.

Tokio, 27. 12. (PAT) Według ostatnich wiadomości, trzęsienie ziemi, które nawiedziło wyspę Niijima, uszkodziło przeszło 500 domów. Jedna osoba utraciła życie, 10 odniosło rany. Dwa domy zostały całkowicie zburzone.

Marsz. Czang-Kai-Szek uwolniony

Jego przeciwnik poddał się

(x) Londyn, 27. 12. — Wiadomość o uwolnieniu marszałka Czang-Kai-Szeka potwierdza się.

Czang - Kai - Szek został odstawiony do Lu - Anu w prowincji Szan - Si. Przy był tam również marszałek Czang - Sue - Liang, któremu wojska rządowe oddały honory.

Dotychczas nie wiadomo, na jakich warunkach nastąpiło uwolnienie Czang-Kai - Szeka. W każdym razie już wiadomym jest, że zamach Czang - Sue - Lianga nie pociągnie za sobą żadnych zmian w dotychczasowej sytuacji politycznej Chin.

(x) Nankin, 27. 12. Rząd chiński ogłosił, że marszałek Czang - Sue - Liang poddał się bez postawienia żadnych warunków.

Czang - Sue - Liang oświadcza, że uwięził Czang - Kai - Szeka dlatego, że dotarły do niego wieści, jakoby Czang-Kai-Szek zamierzał rozwiązać jego armię, a jego pozbawić zajmowanego do tego czasu stanowiska.

Tokio, 27. 12. (PAT.) Prasa japońska, komentując uwolnienie Czang - Kai - Szeka wyraża pogląd, że przyczyniły się do tego głównie wysiłki gen. Yen - Si - Czana oraz wpływy angielsko - amerykańskie.

Niszi - Niszi przypuszcza, iż rząd nankiński zajmie obecnie stanowisko bardziej nierzejednane w stosunku do Japonii.

Czang-Sue-Liang wybiera się do Europy

Paryż, 27. 12. (PAT) Korespondent „Parisien” w Szanghaju donosi, iż Czang-Sue-Liang prawdopodobnie wkrótce wyjedzie do Europy. Armia jego, według krążących pogłosek, zostanie oddana pod dowództwo gen. Yen-Si-Czana.

Czang-Kai-Szek zamierza obecnie spędzić jakiś czas w swej wiosce rodzinnej w prowincji Cze-Jang.

Stan zdrowia Ojca św. polepsza się

Cita del Vaticano 27. 12. (PAT) W stanie zdrowia Ojca świętego nastąpiło dalsze polepszenie. Ojciec święty przyjął dzisiaj, jak zwykle, sekretarza stanu kardynała Pacelli.

Zgon prof. Wyczółkowskiego

Pogrzeb odbędzie pod Bydgoszczą

Warszawa 27. 12. (PAT) Dzisiaj popołudniu zmarł w Warszawie na skutek ciężkiego zapalenia płuc profesor warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, jeden z największych współczesnych malarzy polskich, Leon Wyczółkowski.

Zmarły liczył lat 84.

Sp. prof. Leon Wyczółkowski pochowany będzie na cmentarzu parafialnym we Wtelnie pod Bydgoszczą, gdzie śp. prof. Wyczółkowski posiadał małą posiadłość ziemską w Gościeradzu.

Groźny pożar fabryki w Łodzi

Splonął cały magazyn z zapasami

(x) Łódź, 27. 12. — W pierwszy dzień świąt centrala straży ogniowej zaalarmowana została wiadomością o groźnym pożarze, jaki wybuchł w zakładach przemysłowych „Napęd” przy ul. Napiórkowskiego 12, należących do Ignacego Rassalskiego.

Ogień rzeszerzał się z gwałtowną szybkością, przerzucając się wzdłuż całego budynku do dwupiętrowej przedalni.

Straż ogniowa przystąpiła przede wszystkim do zabezpieczenia sąsiednich budynków, po czym dopiero poczęła ratować płonący magazyn. Po trzygodzinnej akcji udało się pożar zlokalizować. Pastwą ognia padł jednak cały magazyn ze wszystkimi zapasami. Straty wynoszą przeszło 100.000 zł.

Przyczyny wybuchu pożaru na razie nie udało się ustalić. Przypuszczają, iż powstał wskutek samozapalenia się surowca.

Komunistyczny „ra” na wyspie

Nowy Jork. (PAT) „New York Times” donosi z Gwayaquil, że rząd republiki Equador wysłał na wyspę Floreana jedną z archipelagu Galapagos, wszystkich aresztowanych komunistów. Komunikat rządowy zaznacza, że na bezludnej tej wyspie komuniści będą mogli uprawiać dowolnie swoje bolszewickie praktyki. Każdy z wygnańców otrzymał zapas żywności na kilka miesięcy.

Ojciec święty do całego świata

Oredzie pontyfikalne w wigilię Bożego Narodzenia

W wigilię Bożego Narodzenia Ojciec św. Pius XI wygłosił przemówienie radiowe przez stację watykańską, które było transmitowane przez szereg rozgłośni w całym świecie. Papież, który jest chory od paru tygodni, przemawiał leżąc w łóżku. Mowę powyższą podajemy w streszczeniu:

Na wstępie Ojciec św. oświadczył, iż dzisiaj czuje się myślą i sercem bardziej niż kiedykolwiek bliski Kolegium Kardynalskiego oraz całej wielkiej rodziny katolickiej, myślą i uczuciem, które zwyciężają wszelką przestrzeń i czas. Na życzenia złożone przez kardynała dziekana, jako też napływające licznie z wszystkich stron świata. Papież odpowiedział najgorętszymi ojcowskimi życzeniami.

Przypomniał, iż przy takich sposobnościach zwykł zawsze otwierać duszę swoją, dając wyraz swym niepokojom i obawom, Ojciec św. wskazał na tak liczne ciężkie doświadczenia, jakie ostatnie czasy sprowadziły na społeczność ludzką i na Kościół. Papież nie o mieszkował nigdy wskazywać te tak rozliczne niebezpieczeństwa, nawołując do pilnej czujności i jedności woli w obliczu propagandy i wysiłków, wrogów działających zawsze na szkodę najbardziej podstawowych dóbr społeczeństwa, rodziny i jednostki. A przede wszystkim Ojciec św. przypomniał owe najwłaściwsze środki zaradcze, jakimi są **prawda, sprawiedliwość i miłosierdzie braterskie**, których jedynym spadkobiercą i nauczycielem jest Kościół katolicki, ustanowiony przez Boga.

Dowodem a zarazem przestrożą przed niebezpieczeństwami, jakie grożą szczególnie Europie ze strony antychrześcijańskiej akcji wywrotowej, niechaj będzie to, co się dzieje w dobie obecnej w ciężko doświadczanej Hiszpanii.

Papież zwraca również uwagę na fakt, iż każdy, kto by się nawet szykował do walki z komunizmem bezbożnym, lecz wyznaje idee błędne i szkodliwe, współpracuje chociażby tylko bezwiednie z tymi, których zwalcza w swym mniemaniu, a zarazem utrudnia zawienną działalność Kościoła katolickiego oraz przeciwdziała jej. Dla tych to przyczyn Ojciec św. ponawia swój apel do Episkopatu, duchowieństwa i świeckich, a szczególnie do Akcji Katolickiej, by przyczyniali się jak najskuteczniej do ocalenia społeczeństwa, znajdując się w niebezpieczeństwie. Ojciec św. pokłada ufność w Miłosierdziu Bożym, któremu szczególnie miłe jest tchnienie niewinności, płynące do Nieba od białych zastępców dzieci, oraz zadość uczynienie, jakie Mu ofiaruje tyle dobrych dusz cierpiących.

Dobroć boska, mówił Papież, pozwala Mu przyczynić się do tych modlitw zadośćuczyniających, a to dzięki nawiedzeniu Go cierpieniem zaoszczędzonym Mu dotąd zawsze, które jednakże wynagradzają Mu hojnie modły, zanoszone o Jego zdrowie do Boga przez wiernych w całym świecie. Ojciec św. dziękuje swoim dzieciom za dowody tak wielkiej miłości, oraz ofiaruje swe cierpienie na chwałę Bogu, której uwłacza się dzisiaj bardziej niż kiedykolwiek, ofiarując swój ból na intencję nawrócenia gre-

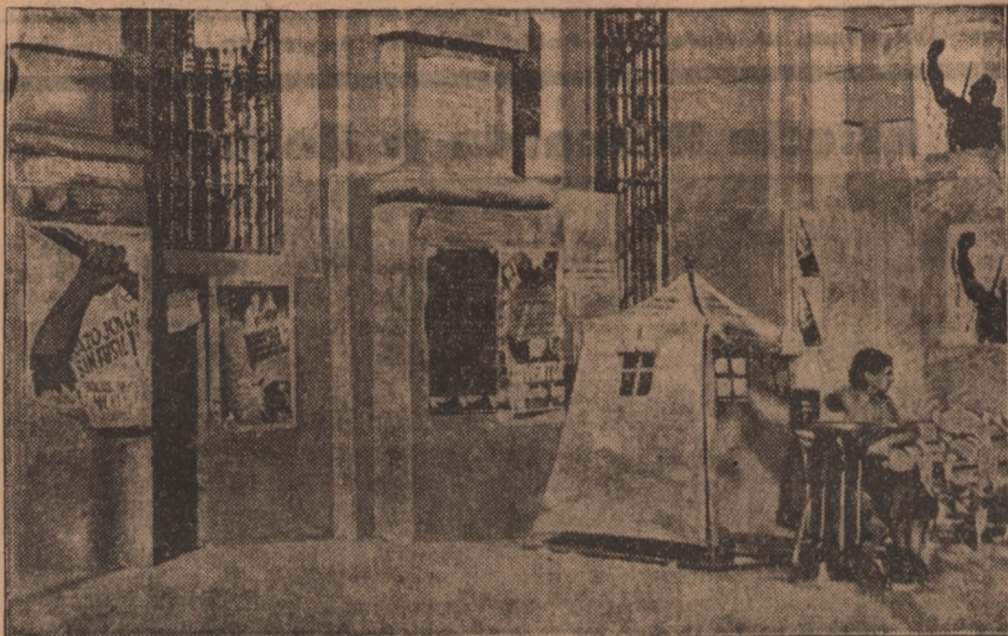
szników, na intencję pokoju, Kościoła, a w szczególności tak ciężko doświadczonej Hiszpanii.

Zwracając swą myśl ku radosnym pociechom, których nie brak nigdy Jego ojcowskiemu sercu, Papież przypomina piękną manifestację na Jego rzecz ze strony Świętego Kolegium, Episkopatu, duchowieństwa i wszystkich wiernych z okazji 80-lecia Jego urodzin; przypomina międzynarodowy kongres

i światową wystawę prasy katolickiej otwarcie nowego gmachu Kongregacji i Papieskiej Akad. Nauk. Wreszcie wspomina Ojciec św. o 1900-ciu nawrócenia św. Pawła Apostoła i o 1600-leciu śmierci św. Sylwestra Papieża.

Ponowiwszy raz jeszcze swe gorące pragnienie, **by zapanował pokój**, Ojciec św. udzielił wszystkim, rozsiądanym po całym świecie, szczególniejszego błogosławieństwa apostołskiego.

Fasada kościelna, jako miejsce werbunkowe bolszewików

Rycina przedstawia fasadę jednego z kościołów madryckich. Na murach zawieszono są ajfisy nawołujące do demonstracji kościelnych. Zarazem plac przed kościołem służy jako punkt werbunkowy, a siedząca obok namiotu strzelczyni ma dodać odwagi nowym rekrutom.

18-tą rocznicę Powstania Wielkopolskiego obchodził uroczystie Poznań

Wspaniała manifestacja narodowa na Placu Wolności

Poznań 27. 12. (PAT). Stolica Wielkopolski, podobnie jak w latach ub. obchodziła dziś uroczystie rocznicę powstania wielkopolskiego.

Rano odprawiono w kolegiacie farniej mszę świętą. O godz. 12 w Ratuszu poznańskim w sali Rady Miejskiej odbyło się uroczyste wręczenie nagród artystycznej i literackiej stołecznego miasta Poznania prof. Janowi Wronieckiemu i Arkademu Fiedlerowi.

Popołudniu w dalszym ciągu uroczystości wszystkie organizacje powstańcze kombatanckie i byłych wojskowych zgromadziły się na Placu Wolności. Przemówienie, poświęcone historii powstania i walk o Wielkopolskę wygłosił kapitan Wierzejski,

który zakończył je okrzykiem na cześć **Pana Prezydenta RP, i Marszałka Śmigłego Rydza**. Po wygłoszeniu okolicznościowych deklamacji i odśpiewaniu chórem roty, uroczystości zakończyły się na Placu Wolności, gdzie przed 18 laty rozgrywały pierwsze walki o oswobodzenie Wielkopolski. Następnie udano się przed pomnik Wdzięczności, gdzie gen. Taczak zapalił znicze, po czym odprawił modły ks. prałat Taczak. Wieniec imienia miasta złożył u stóp pomnika wiceprezydent miasta inż. Ruge i gen. Taczak. Na zakończenie odśpiewano chórem „Boże coś Polskę”.

Specjalna delegacja udała się na cmentarz górczyński, gdzie złożyła wieniec na grobie poległych powstańców.

Oibrzymi pożar w kolejce podziemnej w Berlinie

Potsdamer Platz w kłębach dymu — Goering i Goebbels na miejscu katastrofy

Berlin, 27. 12. (PAT). Dziś wieczorem o godz. 6-tej wybuchł w tunelu znajdującej się w budowie podziemnej linii północno - południowej kolejki obwodowej (s. bahn), w jednym z najruchliwszych miejsc stolicy na Potsdamer Platz oibrzymi pożar, którego przyczyna jest dotąd nieznana. Akcja gaszenia pożaru jest bardzo trudna. Strażacy pracują w maskach przeciwdymnych i używają a-

paratów tlenowych. Na miejsce pożaru przybyli natychmiast po otrzymaniu wiadomości gen. Goering i min. Goebbels. Na Potsdamer Platz zgromadziła się oibrzymia liczba publiczności.

Pożar ten wybuchł tuż obok miejsca głośniejszej katastrofy zaważenia się tunelu tej samej kolejki w ubiegłym roku. Pożar trwa. Szczegółów na razie brak.

Ż odmetów wojny domowej

Święta Bożego Narodzenia w Hiszpanii

Sukcesy wojsk powstańczych w Kordobie

Salamanka, 27. 12. (PAT). Święta Bożego Narodzenia na froncie madryckim i na odcinku Somo Sierra minęły zupełnie spokojnie. W prowincji Kordoba natomiast, gdzie dotychczas rozgrywały się operacje o drugorzędnym znaczeniu, wojska powstańcze wszczęły działania na wielką skalę. Jak donosi korespondent Havasa, kolumny powstańcze, posuwające się wzdłuż drogi Sevilla — Madryt, odepchnęły wojska rządowe o 30 kilometrów w kierunku Andujar. Opór wojsk rządowych pomimo obecności oddziałów międzynarodowych był słaby. Po wstąpieniu zajęli Bujalance i Montoro na połowie drogi pomiędzy Kordobą a Andujarem. Nad całą tą okolicą panują góry Sierra

Morena, stanowiące trudną do przebycia zagrodę. Prowincja Ciudad Real w której wojska rządowe przygotowują się do operacji o charakterze zaczepnym, jest od północy bronią przez góry Toledo, od południa

przez wyżyny Sierra i Morena. Można się do niej dostać jedynie od strony wschodniej. Posuwanie się wojsk powstańczych w tym właśnie kierunku, stanowi poważne niebezpieczeństwo dla wojsk rządowych.

Niemieckie okręty wojenne płyną do Bilbao?

Incydent w pobliżu brzegów Hiszpanii

Parýż, 27. 12. (PAT) Agencja Havasa donosi z Berlina: W kołach cudzoziemskich Berlina przypuszczają, iż niemieckie okręty wojenne otrzymały rozkaz udania się w kierunku Bilbao. Powodem tego zarządzenia ma być zatrzymanie przez dwa okręty hiszpańskie narowca niemieckiego „Palos”.

Oficjalnie koła niemieckie, jak zaznacza korespondent Havasa, odmawiają wyjaśnień na temat „koniecznych zarządzeń”, które według komunikatu niemieckiego biura informacyjnego, zostały wydane w celu uwolnienia okrętu.

DOŚIEGO ROKU

Zamiast życzeń świątecznych

Toruń. Zamiast życzeń świątecznych i noworocznych złożyli na pomoc zimową bezrobotnym: p. Wicewojewoda, naczelniczy wydziałów i urzędnicy Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego kwotę 171,15 zł, ponadto starosta krajowy Łąki złożył 25 zł.

Nominacja nowego nuncjusza w Warszawie

Rzym. (PAT.) Papież mianował nuncjuszem w Warszawie Msgr. Cortesi, dotychczasowego nuncjusza w Buenos Aires.

Wypłacanie pensji orderowej kawalerom „Virtuti Militari”

Kasy Urzędów Skarbowych otrzymały polecenie wypłacania począwszy od dnia 2 stycznia 1937 r., pensji orderowej za rok 1937 kawalerom orderu wojennego „Virtuti Militari”.

Pensja ta będzie wypłacana przez najbliższe kasy Urzędów Skarbowych, zależnie od miejsca zamieszkania — również i tym kawalerom orderu wojennego „Virtuti Militari”, którzy swoje nowe adresy zgłosili w biurze kapituły orderu do dnia 15-go b. m.

Kawalerom orderu wojennego „Virtuti Militari”, pozostającym w czynnej służbie wojskowej, pensja orderowa będzie wypłacana przez właściwych płatników.

Przyjęcie na cześć laureatów nagród Nobla

Wiedeń 27. 12. (PAT). Wczoraj popołudniu minister Oświaty dr. Pertner podejmował uroczystie wszystkich austriackich laureatów Nobla, wśród nich również tegorocznych laureatów nagrody prof. Hessa i prof. Leovi. Na zebraniu obecny był m. in. kanclerz Schuschnigg, który wygłosił dłuższe przemówienie, podkreślając ich wielkie zasługi dla ojczyzny i ludzkości.

I. Ogólnopolski Zjazd Inżynierów Chemików

Warszawa 27. 12. (PAT). Zgodnie z uchwałą 5-go zjazdu delegatów Zw. Inżynierów Chemików RP. zarząd główny Związku organizuje w dnach 2-3 maja 1937 r. w Warszawie I ogólnopolski zjazd inżynierów chemików. Głównymi zagadnieniami obrad zjazdu będą: 1) Chemia na usługach obrony kraju i 2) Zagadnienia samowystarczalności w dziedzinie surowców.

W związku z tym inżynierowie chemicy, pracujący w przemyśle chemicznym proszeni są o nadsyłanie referatów na zjazd ze wszystkich dziedzin chemii. Czas wygłoszenia referatów nie powinien przekraczać 15 minut. Termin zgłaszania referatów 15. 2. 1937 r. Pełne teksty referatów wraz z krótkim streszczeniem, przygotowanym do druku należy nadsyłać do 15. 3. 1937 r. pod adresem: Zarząd Główny Związku Inżynierów Chemików RP. Warszawa, Krucza 14 (godziny urzędowe 18-19 codziennie prócz sobót i dni świątecznych tel. 7-27-06).

Gen. Seeckt zmarł

Berlin 27. 12. (PAT) W niedzielę popołudniu zmarł po krótkiej chorobie niespodziewanie gen. plk w stanie spoczynku Hans v. Seeckt. Był on wybitną osobistością w armii niemieckiej w czasie wojny.

Dom otoczony kolczastym drutem

Poszukiwanie pamiętek po p. Simpson

Nowy Jork. (PAT.) Poszukiwacze pamiętek, w których obfitują Stany Zjednoczone, rzucili się ostatnio do miasteczka Blue Ridge Summit w stanie Pensylwanii, a mianowicie do domku, w którym urodziła się pani Wallis Simpson. Rozpoczął się istny rabunek „pamiętek”. Prerażony właściciel, w obawie, że poszukiwacze pamiętek rozdrapią mu jego posiadłość, zmuszony był drzwi zaryglować, okna zabić deskami, a cały dom otoczyć drutem kolczastym.

Czechosłowacja pod skrzydłami Rosji

Znamienna książka. Niezycielny stosunek do Polski. Zbliżenie do Rosji. Mylny kierunek polityczny. Iluzoryczne korzyści

(Korespondencja własna)
Praga, w grudniu.

Literatura polityczna Czechosłowacji została właśnie wzbogacona o raczej charakterystyczne, niżli cenne dzieło — i to dzieło, które wzbudzić musi zainteresowanie nie tylko w społeczeństwie czeskim, ale również i poza granicami Czechosłowacji. A to zarówno ze względu na osobistości, które w powstaniu tego dzieła wzięły udział, jak i ze względu na temat, jego ujęcie i tendencje.

Leży przed nami bardzo obszernych rozmiarów książka. Liczy ona 652 strony. Tytuł: „Rosja i Mała Ententa w światowej polityce”. Autor: Jan Szeba. Autor przedmowy: minister Krofca.

Nie wyszła więc ta książka ze sfer ściśle naukowych, z laboratoriów teoretycznych studiów, obiektywnych badań czy uniwersyteckich. Jest dziełem ludzi, biorących najwybitniejszy udział w czynnej polityce Czechosłowacji. Autor przedmowy, p. Krofca, jest bowiem ministrem spraw zagranicznych, autor książki, p. Szeba, przedstawicielem dyplomatycznym Czechosłowacji, posłem w Rumunii.

Mamy więc do czynienia z osobami, zaangażowanymi wybitnie w polityce zagranicznej Czechosłowacji, znającymi niewątpliwie główne wytyczne i tendencje tej polityki i mającymi też prawo wypowiadania sądów, nie pozbawionych aurytywności w jej wykładni zarówno co do niedawnej przeszłości, jak i obecnych celów, do których zmierzają odpowiedzialne czynniki nad Węłtawą.

Wynika to zresztą ze słów min. Krofca, który książkę o „Rosji i Małej Entencie” określa jako „cenny podręcznik do studium najważniejszych dla Czechosłowacji zagadnień międzynarodowych” i „zaleca” pracę posła Szeby „wszystkim, którzy chcą włączyć się w wydarzenia międzynarodowe”.

Oczywiście — z naszego punktu widzenia — interesuje nas w tej książce przede wszystkim to, co ma p. Szeba do powiedzenia w związku z Polską, jej walkami o niepodległość, jej doznaniem w czasie walk o granice w dwóch przelomowych latach po wskrzeszeniu własnej państwowości. Zagadnieniom tym poświęca też obecny poseł Czechosłowacji w Rumunii, p. Szeba, sporo uwagi i miejsca w swej książce. Pominąć zresztą możemy aż nadto bolesne doświadczenia, jakie w czasach walk między „białymi” i „czerwonymi” na obszarach Rosji, po ruinie imperium carów a w trakcie ogarniania władzy przez bolszewików, poczyniły oddziały polskie... Kiedy to utworzone z jeńców wojennych wojska czechosłowackie w Rosji dokonywały woty: po pierwszych walkach z armią czerwoną zawierają z nią porozumienie i stają się gorliwymi poplecznikami sowieckiego reżimu, by polskie oddziały na Syberii pozostawić własnemu losowi... Pomińmy już te sprawy i te niespodzianki, na jakie naraziły się kontrrewolucyjne oddziały — nie tylko polskie — w głąbi Rosji...

Ale przejdźmy z terenów byłego imperium carskiego na bliższe nam terytoria. Na tragiczne walki, rozpętane przez Czechosłowację tuż po wskrzeszeniu niepodległości obu państw o Śląsk Cieszyński. I na zachowanie się Czechów w przelomowym roku 1920-tym. Piszę też o tym p. Szeba. Stwierdza, że Czechosłowacja zachowała się nieprzyjaźnie w odniesieniu do Polski, odmawiając przewozu materiału wojennego ubolewa, że Warszawa „wskutek błędów niedoświadczonego jeszcze dowództwa czerwonych” nie została wzięta. I po dzień dzisiejszy nie może się p. Szeba otrząsnąć ze smutku i żalu, iż Polska nie została wtłoczona w granice linii Curzona, a więc linii, odcinającej od Polski wschodnie połacie państwa wraz ze Lwowem... Bo wtedy przecież Czesi mieliby wspólną granicę z Sowiecami... A to stanowi najintymniejszy, a niewątpliwie najistotniejszy ideał polityki, której wyrazicielem są ludzie typu p. Szeby.

Bo, gdyby z 652 stron książki czechosłowackiego dyplomaty wycisnąć sens istotny, byłby nim pogląd: misja Czechosłowacji, jej dziejowe przeznaczenie, to przyprzążka do Rosji, to życie w cieniu Rosji. Wszystko jedno jakiej: carskiej czy sowieckiej.

Wynika to z tonu i treści wywodów posła Szeby z całą oczywistością. Pierwszy „narodowy” program Czechów z okresu tuż przed wojną mówi tylko o „blasku korony św. Wacława w świetle korony Romanowych”. W pierwszej fazie wojny też polityka czeska obraca się

Boże Narodzenie w Paryżu

Niepamiętny ruch i ożywienie w handlu

Tegoroczne święta Bożego Narodzenia zaznaczyły się w Paryżu i na prowincji zupełnie nieoczekiwanym ożywieniem.

Już na kilka dni przed świętami w Paryżu notowano duże obroty w sklepach i wielkich magazynach oraz duży

napływ turystów.

Przemysł hotelowy zarówno na Riwierze jak i w górach ma znowu złote czasy prosperity. Wszystkie hotele i pensjonaty od bardziej znanych do zupełnie skromnych miejscowości, cieszyły się wielkim powodzeniem. Zwią-

szcza centrum sportu narciarskiego zostało zalane falą turystów zarówno francuskich, którzy w tym roku wbrew tradycji zwykłej oszczędności nie liczyli się z pieniędzmi, jak również angielskich i amerykańskich. Dworce paryskie w przeddzień wigilii, w samą wigilię jak również i w pierwszy dzień świąt były zupełnie zablokowane przez tłumy odjeżdżających. Same święta w Paryżu, w szczególności tradycyjna wieczerza wigilijna „Reveillon”, którą Paryż spędza zazwyczaj na mieście, tym razem bardzo były hucznie obchodzone. Restauracje były przepelnione, to też pras zaczyna już nazywać tegoroczne święta „Bożym Narodzeniem Okresu Prosperity” lub „świętami końca kryzysu”.

W nocy z 24-go na 25-ty b. m. na Polach Elizejskich, jak również na wielkich bulwarach Paryża, panował tak ożywiony ruch samochodowy i pieszy, jak normalnie w południe w zwykły dzień niedzielny. Teatry paryskie, kabarety i music-halle osiągnęły ogromne obroty, niespotykane od kilku lat. Nieoczekiwany rozmach zabaw, ożywiony ruch turystyczny i pomyślna koniunktura w hotelarstwie przybrały cechy już pewnego faktu gospodarczego. Optymiści tłumaczą to, jako ożywienie, wywołane dewaluacją i jako pierwszą oznakę wyjścia z okresu kryzysu, zapowiadając lepsze czasy, które jeszcze bardziej winna utwierdzić paryska wystawa międzynarodowa. Pesymiści twierdzą natomiast, iż jest to dowodem widocznej ucieczki od pieniądza, spowodowanej zarówno ciężką sytuacją międzynarodową, widmem ciągle grożącej wojny, jak również niepewnością warunków społecznych i finansowych, w jakiej żyją od pewnego czasu sfery posiadające.

Kto ma rację? — Niewiadomo.

Węgry w hołdzie Stefanowi Batoremu

Budapeszt. (PAT.) Miasto Mateszalka złożyło hołd pamięci króla Stefana Batorego na uroczystości zorganizowanej przez burmistrza dr. Andora Tatara. Ze strony komitetu budowy pomnika Batorego przybyła delegacja pod wodzą p. Ferdynanda Leona Mikloszy, wiceprezesa komitetu. Obecni byli liczni oficerowie i podoficerowie garnizonu. O Batorem jako wodzu mówił kapitan Laszlo Erdos, referent wojskowo-historyczny komitetu. Artystka opery p. Elza M. Neszti odśpiewała kilka utworów Monuszki i Chopina. Mowę o nieśmiertelnych zasługach Batorego wygłosił p. Bela Uszity, poseł do parlamentu, prezes komitetu Batorego. Uroczystość zakończyła się odśpiewaniem hymnu polskiego, poczem odbył się bankiet.

Mowa rewizjonistyczna Mussoliniego drukowana na damskich szalach

Na skutek mowy rewizjonistycznej Mussoliniego wygłoszonej swego czasu w Mediolanie, kobiety węgierskie na znak demonstracji noszą jedwabne szale z treścią mowy Il Duca.

to nieodzowny warunek dokładności i precyzji wykonania, a przede wszystkim — zdrowia naszych oczu. Dobre światło to żarówka D ekalumenowa

TUNGSRAM

zaopatrzona w D wuskrętny D rucik.

Do 20% więcej światła za te same pieniądze!

Białe święta w Zakopanem

Zakopane. (PAT.) Święta Bożego Narodzenia przeszły w Zakopanem pod znakiem prawdziwej zimowej pogody i niezwykle licznej zjazdu gości. W dniu 23 i 24 b. m. zjazd przybrał charakter masowego ruchu. W ciągu obu dni 35 pociągów szczerze wypełnionych przywiozło do Zakopanego ok 10 tys. gości świątecznych. Przeszkoda, jaką spowodowało w godzinach przedpołudniowych w dn. 24 bm. spalanie się mostu kolejowego pod Jordanowem, usunięto w ciągu paru godzin. Część pociągów w tym dniu

przyszła ze znacznym opóźnieniem. Ruch w całym Zakopanem i okolicy, na kolejce linowej na Kasprowy Wierch i na innych szlakach turystycznych olbrzymi. Lokale rozrywkowe są przepelnione. W pierwszym dniu Bożego Narodzenia silna śnieżycą pokryła całą dolinę podatrzańską i góry kilkudziesięciucentymetrową warstwą, stwarzając idealne warunki dla sportów zimowych. W doskonałym stanie utrzymuje się również lodowisko, cieszące się niesłabnącym powodzeniem.

Prace restauracyjne w Bazylice Wileńskiej

Wilno 27 12. (PAT.) Jak nas informuje kierownictwo robót restauracyjnych w Bazylice Wileńskiej, zakończenie prac i udośćpełnienie katedry wiernym nie nastąpi wcześniej niż na święta Wielkiej Nocy tj. w końcu marca 1937 r. Obecnie ustalono już ostateczny wygląd Mauzoleum Królewskiego położonego pod kaplicą św. Kazimierza. Ponieważ przepisy kościelne nie pozwalają na ustawienie trumny ze zwłokami pod ołtarzem św. Kazimierza, zbudowany zostanie specjalny ołtarz.

Wszystkie prace, związane z przebudową mauzoleum zostały już zatwierdzone przez Min. WR. i OP.

Wygląd zewnętrzny katedry zostanie zdecydowany już w styczniu 1937 r.

Znalezione niedawno zwłoki około ołtarza wikariackiego nie zostały dotychczas zidentyfikowane. Utrzymuje się jednak pogląd że są to szczątki Jana z książąt litewskich, syna Zygmunta I i Węgierki, biskupa wileńskiego, który umarł w Poznaniu w roku 1537 poleciwszy pochować się w Wilnie.

Nauka na przyszłość

Trzy razy po sto tysięcy złotych, stanowiących główne wygrane, wylosowano w ciągu trzeciej klasy trzydziestej siódmej Loterii Państwowej. Właścicielami poszczególnych cwiartek szczęśliwych numerów: 184737, 102442 i 4385 są mieszkańcy Warszawy, Łodzi i Radomia, w tej liczbie — dwóch poruczników armii polskiej, cztery panie, grono pracowników kolejowych w Gnieźnie itd.

Poniżej podajemy podobiznę właściciela jednej

z cwiartek numeru 184737, porucznika St.

z 21 pułku piechoty. Dodać należy, iż dnia poprzedniego na inny numer, którego cwiartkę posiadał por. St., padła wygrana 20.000 zł. Widocznie fortuna upodobała go sobie specjalnie.

W Gnieźnie z inicjatywy pp. Stefana Binkowskiego, pracującego w jednym z młynów, Romana Fredyka, handlowca i Katarzyny Gawlakowej, grono złożone z 35 osób, nabyło wspólnie 17 cwiartek rozmaitych losów. Już w drugiej klasie dopisało im powodzenie, bo na wszystkie te cwiartki padły małe wygrane, ale w klasie trzeciej szczęście specjalnie uśmiechnęło się do nich, gdyż są w posiadaniu cwiartki nr. 4385, na który padła wygrana 100.000 zł.

Przykróść natomiast spotkała inną osobę, która grała w pierwszej klasie na nr. 4385. Zrażona tym, że w tej klasie na ów numer nic nie padło — zaprzestała ona dalszej gry i w ten sposób niepotrzebnie straciła 20.000 zł., jakie otrzymałaby za swą cwiartkę w trzeciej klasie.

Stąd oczywista nauka: nie należy zrażać się chwilowym niepowodzeniem, bo nigdy nie wiadomo, co nam przyszłość przyniesie. Przeciwnie — tylko wytrwałość zapewnić nam może uwieńczenie naszych wysiłków pożądanymi wynikami.

Wykazaniu trwałości tych uczuć po dzień dzisiejszy poświęcona jest 652-stronicowa książka aktywnego dyplomaty czechosłowackiego — książka, której „imprimatur” nadaje sternik zagranicznej polityki Czechosłowacji.

M. Cerv.

Sport i Kultura Fizyczna

Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy

Hokeiści w pogoni za krążkiem

Porażka i remis drużyny rumuńskiej Telephon-Club w Zakopanem Czarni Lwów — Telephon-Club 1:0 — 1:1

W drugi dzień świąt odbył się w Zakopanem mecz hokeja lodowego pomiędzy rumuńską drużyną Telephon Club a Czarnymi ze Lwowa. Mecz ten odbył się miał w pierwszy dzień świąt, z powodu śnieżyca został jednak przełożony.

Czarni wystąpili w składzie: Stenzel, Lemieszko — Czyżewski, Stupnicki — Jurkowski — Jałowy. Drugi atak: Jałowy II — Jasiński — Kulczykowski.

Mecz zakończył się zwycięstwem Czarnych w stosunku 1:0.

Bramka padła w pierwszej tercji. Nadmienić przy tym trzeba, że Polacy uzyskali po jednej bramce również w 2 i 3 tercji, nie zostały one jednak uznane przez sędziów. Mecz toczył się pod znakiem silnej przewagi Polaków. W drużynie rumuńskiej najlepszy Quinn, grający prawie wyłącznie przebojami, gdyż współgrający nie mogli mu dorównać w ataku.

Sędziowali: p. Latacz z Krakowa i p. Ciko (Rumunia).

W niedzielę wieczorem odbył się w Zakopanem mecz rewanżowy pomiędzy mistrzem Rumunii Telephon Club a mistrzem Polski Czarnymi ze Lwowa.

Zawody zakończyły się wynikiem nierozstrzygniętym 1:1 (1:1 0:0 0:0)

Prowadzenie dla Polaków zdobył w 3 min. Jasiński z podania Lemieszki. W 13 minucie Rumuni wyrównali przez Kanadyjczyka Quina.

Wynik remisowy należy uważać za sprawiedliwy miernik sił. Gra była w niedzielę znacznie ciekawsza, niż w sobotę. Oba drużyny wykazały znacznie więcej sprawności, przy czym mecz toczył się w lepszym tempie.

W KRYNICY.

A. Z. S. Lwów — K. T. H. KRYNICA 3:3.

Krynica, 26. 12. (PAT.) W czasie ubiegłych świąt rozegrane zostały w Krynicy przy dobrych warunkach lodowych dwa mecze hokejowe między A. Z. S. Lwów a Związkiem Strzeleckim i Krynickim Towarzystwem Hokejowym.

Pierwszego dnia AZS Lwów zremisował z K. T. H. 3:3 (1:0, 2:1, 0:2). U miejscowych — lepsze opanowanie jazdy. Gra na ogół wyrównana.

A. Z. S. LWÓW — Z. S. KRYNICA 2:0.

Drugiego dnia świąt AZS Lwów pokonał młodą i ambitnie grającą drużynę Związku Strzeleckiego w stosunku 2:0 (0:0, 1:0, 1:0). Gra nie ciekawa. Zawodnicy wykazali nieszczytną formę.

K. T. H. — Z. S. KRYNICA 3:0.

W niedzielę odbył się mecz hokejowy między K. S. Związkiem Strzeleckim z Krynicy, a Krynickim Towarzystwem Hokejowym, zakończony zwycięstwem K. T. H. 3:0 (1:0, 1:0, 1:0). Drużyna Z. S. grała b. ofiarne, jednak ustępowała K. T. H., dla którego bramki zdobyli Burda, Piechota i Nowak.

Zainteresowanie publiczności minimalne.

W KRAKOWIE

CRACOVIA BIJE SOKOŁA 6:2

Kraków, 27. 12. (PAT.) W niedzielę w Krakowie na torze hokejowym Sokoła odbył się mecz hokejowy Cracovia—Sokół zakończony zwycięstwem Cracovii w stosunku 6:2 (2:0, 1:0, 3:2).

Cracovia wystąpiła bez Kowalskiego.

Pływanie obowiązkowe w szkołach we Francji

Komisja Oświaty parlamentu francuskiego jednogłośnie przyjęła projekt ustawy o obowiązującej nauce pływania w szkołach francuskich. Artykuł pierwszy uchwalonego projektu ustawy brzmi:

„nauczanie pływania jest obowiązkowe dla wszystkich dzieci i młodzieży płci obojga, uczęszczających do zakładów szkolnych I i II stopnia we wszystkich gminach, w których nauczanie to jest możliwe do realizacji.”

O mistrzostwo Ligi angielskiej

W rozgrywkach pierwszej ligi angielskiej o piłkarskie mistrzostwo Anglii padły ostatnio następujące wyniki: Arsenal — Chelsea 4:1; Everton — Grimsby 3:0; Bolton — Charlton 2:1; Brentford — Stoke 2:1; Derby — Middlesborough 0:2.

Pietraszka i Taniego. Bramki dla Cracovii zdobyli: Wołkowski (4), Marchewczyk (3), a dla Sokoła Wilczyński (2). Sędziował p. Ziętkiewicz. Publiczności 300 osób.

Mecz powyższy odbył się zamiast odwrotnego meczu Dab—Cracovia.

W PARYŻU

KIMBERLEY DYNAMITERS — RAPID 8:3

Paryż 26. 12. (PAT.) W paryskim pałacu lodowym, wypełnionym widzami do ostatniego miejsca, odbył się mecz hokejowy, w którym zadebiutowała na gruncie europejskim kanadyjska drużyna hokeja lodowego Kimberley-Dynamiters.

Kanadyjczycy pokazali hokej bardzo wysokiej klasy i pokonali drużynę paryskiego Rapidu w stosunku 8:3 (2:0, 4:1, 2:2).

Kanadyjczycy w dwóch pierwszych tercjach prowadzili grę w szalonym tempie, którego w trzeciej tercji sami nie wytrzymał.

W DUESSELDORFIE D. E. G. BIJE WIEDENSCZYKÓW 4:1.

Duesseldorf, 25. 12. (PAT.) Hokeiści Wiener Eislauf Verein rozegrali w pierwszy dzień świąt mecz w Duesseldorfie przeciwko miejscowej drużynie D. E. G., przegrywając 1:4.

Bokserzy na ringach Polski

Stołeczna Makabi bije Niemców 11:5

Reprezentacja Lublina remisuje z Makabi niem. 8:8

W sobotę rozegrany został w Warszawie mecz bokserki pomiędzy reprezentacjami Makabi niemieckiej i Makabi warszawskiej. Wygrała drużyna warszawska w stosunku 11:5. Szczegółowe wyniki notujemy:

W wadze muszej: Rundstein (W) wy-punktował Schindlera.

W koguciej: Barterer (N) wygrał na punkty z Jakubowiczem.

W piórkowej: Ruben (N) zremisował z Spigelmanem.

Drugie spotkanie w wadze piórkowej przyniosło zwycięstwo Lewkowiczowi (W) nad Gablerem.

W lekkiej — najładniejszą walkę dnia — stoczyli Neumann (N) i Rosenblum. Remis zasłużony.

W półśredniej: Hochheuser (N) zremisował z Szlajem.

W wadze średniej: Pilnik po słabej i nieciekwej walce wygrał na punkty z Kromfeldem.

Wreszcie w wadze półciężkiej Neuding (W) znokautował w drugiej rundzie Milczyńskiego. Już po pierwszym ciosie w pierwszej rundzie Milczyński poszedł na deski do

7. W drugiej rundzie po jednym z ciosów Niemiec ukląkł i pozwolił się wyliczyć.

MAKABI NIEMIECKA — REPREZENTACJA LUBLINA 8:8.

Lublin 26. 12. (PAT.) W niedzielę odbył się w Lublinie mecz bokserki pomiędzy reprezentacją Makabi niemiecką a reprezentacją Lublina. Zawody przyniosły wynik nierozstrzygnięty 8:8.

Poszczególne wyniki:

w muszej: Schindler (M) zremisował z Gerstem (L); w koguciej rozegrano dwa spotkania: Barterer wygrał przez techniczny k. o. z Choina (L) a Wojślawski (L) pokonał Rubena; w piórkowej: Bończoszek (L) zremisował z Gablerem; w lekkiej: Ackerman (L) niezasłużenie przegrał z Neumannem w półśredniej: Szafran przegrał z Hochheuserem.

W średniej: Wójcicki (L) odniósł zwycięstwo nad Kromfeldem.

W półciężkiej Urban (L) znokautował w pierwszej rundzie Milczyńskiego.

Dwa zwycięstwa Łotyszów w Wilnie

Ryga — Reprezentacja Wilna 12:4

L. A. S. — W. K. S. „Smigły“ 14:2

Występ bokserki drużyny łotewskiej LAS w dniu 26 bm. w meczu ze Smigłym zakończył się wysokim zwycięstwem gości w stosunku 14:2.

Wilnianie wystąpili bez Wojtkiewicza i Norwicza. Pierwszego zastąpił Mazulis, za drugiego — oddano dwa punkty bez walki. Goście zaprezentowali się dobrze. Jest to zespół dobry technicznie i taktycznie. Dla drużyny wileńskiej jedyne dwa punkty zdobył Nowicki.

Wilno 26. 12. (PAT.) W drugim dniu międzynarodowych zawodów bokserkich w Wilnie drużyna LAS, występując jako reprezentacja Rygi, pokonała osłabioną reprezentację Wilna 12:4. Na tak wysoką porażkę Wilna złożyło się niefortunne zestawienie składu drużyny i brak zawodników w wagach półciężkiej i ciężkiej. Wilnianie w tych wagach oddali punkty walkowerami.

Wyniki techniczne spotkań przedstawiają się następująco:

Andrzej Maruszak zwycięzca pierwszego konkursu skoków na Krokwi

Zakopane. (PAT.) W niedzielę odbył się w Zakopanem na Krokwi pierwszy w tym sezonie konkurs skoków, zorganizowany przez sekcje narciarskie Pol. Tow. Tatrzańskiego i Wisły. Wspaniała słoneczna pogoda ściągnęła na skocznię przeszło 3000 osób. Startowało ogółem 33 zawodników, z których każdy oddał po 3 skoki.

Pierwsze miejsce w ogólnej klasyfikacji zajął Andrzej Maruszak (SNPTT) z notą 309,1 i skokami 51, 52 i pół i 52 m. Stanisław Maruszak po oddaniu w pierwszej kolejce najdłuższego skoku dnia 59 m., przy drugim skoku 62 m. upadł i na skutek lekkiej kontuzji musiał się wycofać z konkursu.

Największa rewia siatkówki kobiecej

W dniach 4, 5 i 6 stycznia 1937 r. odbędą się w Łodzi mistrzostwa Polski w siatkówce pań.

Do mistrzostw zgłoszonych jest 8 drużyn, a mianowicie: mistrz Polski: A. Z. S. (Warszawa), i mistrzowie okręgów: Polonia (Warszawa), Unia (Lublin), Olsza (Kraków), Warta (Poznań), A. Z. S. (Lwów),

- 2) Bochenek Jan (Wisła) nota 305,3. skoki 50, 51, 52 i pół m.
- 3) Kolesar Piotr (Wisła).
- 4) Schindler Jan (Wisła).
- 5) Słowik (Wisła).
- 6) Rój Władysław (Wisła).
- 7) Dawidek Jan (SNPTT).
- 8) Jaros Józef (Wisła).

Zaznaczyć należy, że Schindler w ostatnich 3-ech latach nie brał udziału w skokach to też tegoroczny jego wynik uważać należy za bardzo dobry.

Znakomici nasi skoczkowie, jak Gut Franciszek z Wisły i Jan Maruszak z N. S. P. T. T. zajęli z powodu upadku przy jednym z trzech skoków dalsze miejsca.

Gryf (Toruń), i mistrz Łodzi (przypuszczalnie Harcerski K. S.).

Rozgrywki o mistrzostwo odbywać się będą systemem mistrzowskim, co da w sumie 28 meczów rozegranych w ciągu trzech dni. Będzie to największa rewia siatkówki kobiecej w Polsce, gdyż do tej pory rozgrywki odbywały się systemem pucharowym.

Piłkarze jeszcze kopią

W POZNANIU
WALCZYLI PIŁKARZE O MISTRZOSTWO OKRĘGU.

Poznań, 27. 12. (PAT.) W niedzielę odbyły się w Poznaniu następujące mecze o mistrzostwo okręgu:

Warta—Kościański K. S. 2:1 (2:0).

H. C. P. — Czarni 4:1 (2:1).

Pentathlon—Polonia z Górczyna 2:1 (1:0).

W ŚWIĘTOCHŁOWICACH

A. K. S. REMISUJE Z ŚLĄSKIEM 4:4.

W Świętochłowicach rozegrany został w niedzielę mecz piłkarski pomiędzy beniaminkiem Ligi A. K. S. z Chorzowa a ex-ligowym Śląskiem. Zawody dały wynik nierozstrzygnięty 4:4 (2:3).

JESZCZE JEDNA PORAZKA RUCHU

W drugi dzień świąt w Wielkich Hajdukach mistrz polski Ruch rozegrał mecz towarzyski z beniaminkiem ligi — AKS z Chorzowa.

Niespodziewanie zwyciężyła drużyna AKS w stosunku 5:3 (2:0). Ruch wystawił dobry skład, chcąc zrewanżować się drużynie AKS za porażkę z przed dwóch tygodni, co mu się jednak nie udało. Widzów ok. 2500.

Sport w kilku wierszach

DWA NOWE ZWYCIĘSTWA A. Z. S.
W RYDZIE.

W dn. 23 bm. żeńska drużyna AZS z Warszawy rozegrała w Rydze dwa ostatnie mecze, odnosząc dwa nowe zwycięstwa.

W siatkówce AZS pokonał drużynę rycką Kueze 2:1 (14:16, 15:8, 15:13).

W koszykówce AZS wygrał z U. S. 30:19 (10:5).

Po tych meczach warszawska drużyna udała się w drogę powrotną do Polski. Ogółem AZS rozegrał na swoim tournée po Estonii i Lotwie 12 spotkań w siatkówce i koszykówce, wygrywając 8 i przegrywając 4.

PING PONG W LONDYNIE WĘGRY — DRUŻYNA ŚWIATA 6:3

W Londynie odbył się ciekawy mecz ping pongowy Węgry — team świata. Zwyciężyli Węgrzy (Barna, Szabados, Bellak) w stosunku 6:3. W reprezentacji świata grali: Amerykanin Marshall, Austriak Liebster i Polak Ehrlich. Najlepszym graczem był były mistrz świata Barna, który wygrał wszystkie swoje spotkania.

SEZON NARCIARSKI W GARMISCH PARTENKIRCHEN W PEŁNI

W pierwszym dniu świąt na malej skoczni olimpijskiej w Garmisch Partenkirchen odbył się konkurs skoków narciarskich.

W pierwszej klasie zawodników zwyciężył Norweg Soerensen — 52 m., pkt. 310,2. Drugie miejsce zajął Reiser (Niemcy) — 299,2 pkt. Najdłuższy skok — 49 metrów.

AMERYKA BOI SIĘ BAERLUNDA

Fiński bokser wagi ciężkiej, Baerlund, walczył w dniu 6 stycznia w New Yorku przeciwko Amerykaninowi Burmanowi. Mecz ten został wczoraj zakazany przez nowojorską komisję bokserką, która oświadczyła, że Baerlund jest zbyt silnym przeciwnikiem dla Amerykanina.

AKADEMICKIE NARCIARSKIE MISTRZOSTWA ŚWIATA

Zimowe akademickie mistrzostwa świata z dniem każdym notują wrastającą liczbę zgłoszeń. Do turnieju hokeja lodowego, zgłoszone zostały drużyny 8 państw, a mianowicie: Niemiec, Włoch, Francji, Austrii, Czechosłowacji, Węgier, Łotwy i Polski.

W Zell am See, gdzie odbędą się mistrzostwa akademickie, poprawiono ostatnio skocznię narciarską, która obecnie na zasadzie opinii trenujących na niej skoczków, uznana została za najlepszą skocznię w Austrii.

JAPONCZYCY JESZCZE STARTUJĄ NA BIEŻNI

Tokio, 26. 12. (PAT.) Warunki klimatyczne pozwalają Japończykom startować przez cały rok na otwartych stadionach.

W tych dniach odbyły się w Tokio zawody lekkoatletyczne, w których m. in. startowali japońscy olimpijczycy. Ciekawsze ich wyniki notujemy:

100 i 200 m. — Jazawa — 10,8 sek. i 23,2 sek.

5000 m. — Murakoso — 15:08,5 sek.

Tyczka — Adachi — 390 cm.

110 m. przez płotki — Murakami — 15,9

NIEMIEC KNOBLOCH TRENEREM NASZYCH AKADEMICKÓW.

Niemieckie biuro informacyjne donosi, że w sezonie bieżącym trenerem polskich narciarzy - akademików będzie niemiecki zawodnik i trener Knobloch, który zarazem startował ma w lutym w akademickich mistrzostwach Polski w Zakopanem.

Od naszych korespondentów

Maszynista kolejowy z Podgórza poniósł śmierć podczas biegu pociągu

Tragiczny wypadek pod Terespołem na Pomorzu

W czwartek, dnia 24 bm. (dzień wigilijny) o godz. 15.30 wydarzył się na linii Gdynia — Bydgoszcz tragiczny wypadek, który pociągnął za sobą życie maszynisty.

Maszynista kolejowy, Eryk Oliński zam. w Podgórzu prowadząc pociąg towarowy do Bydgoszczy, między stacjami Terespołem a Parlinem wychylił się z otworu, by skonstatować, czy przy parowozie jest wszystko w porządku. W tym nagle z przeciwnego kierunku nadjechał inny pociąg towarowy. Przy mijaniu się pociągów maszynista Oliński został tak silnie uderzony w głowę, że padł trupem na miejscu.

Dokładne przyczyny wypadku ustali komisja, która prowadzi dochodzenia.

Tragicznie zmarły kolejarz ś. p. Oliński liczył 39 lat i osierocił dwoje dzieci.

Już w ub. niedzielę 27. bm. odbył się w Podgórzu pogrzeb maszynisty, który poniósł śmierć w czasie pełnienia swych obowiązków. Z kaplicy parowozowni na dworcu Toruń - Przedmieście odprowadzili zwłoki kolejarza na miejsce spoczynku przedstawiciele dyrekcji kolejowej w Toruniu, urzędnicy kolejowi i liczne rzesze ludności m. Podgórza. Na czele konduktu, prowadzonego przez ks. Falkowskiego, kroczyła orkiestra kolejowa.

Z rocznego zebrania Związku Podoficerów w Bydgoszczy

Bardzo ruchliwy na terenie Bydgoszczy Związek Podoficerów Rezerwy zdał w niedzielę, dnia 13 bm. sprawozdanie ze swej rocznej działalności. Walne zebranie zajął prezes koła p. Chlebek, witając przybyłą prezesa okręgu p. Mogilnickiego z Torunia, oraz licznie przybyłych członków. Po odczytaniu protokołu z ostatniego walnego zebrania, przystąpiono do wyboru prezydium, w skład którego weszli: prezes okręgowy Mogilnicki jako przewodniczący, p. Chraplak jako sekretarz oraz p. Jagła i Lipiński jako ławacy. Z kolei nastąpiło sprawozdanie ustępującego zarządu. Jako pierwszy prezes p. Chlebek omówił całokształt pracy w kole. Stwierdził on, że władze i społeczeństwo odnoszą się bardzo przychylnie do związku. Sekretarz koła p. Jaskólski zdał administracyjne sprawozdanie, z którego wynikało, że koło liczebnie stale wzrasta, co jest dowodem zrozumienia przez podoficerów rezerwy, że tylko silna organizacja może oddać państwu poważne usługi. Sprawozdanie skarbnika p. Lochowicza wykazało dobrą gospodarkę finansową, oraz przekazanie na rok następny dość okazałej kwoty. Po sprawozdaniach komendanta koła, oraz gospodarza nastąpiła bardzo krótka i rzeczowa dyskusja, po czym p. Kujawski w imieniu komisji rewizyjnej potwierdził zgodność ksiąg kasowych oraz sumienną pracę całego zarządu — wnosząc zarazem o udzielenie u-

stępującemu zarządowi absolutorium. Nowy zarząd tworzą: pp. Chlebek — prezes (po raz 9-ty), Łukowski — wiceprezes, Chraplak — sekretarz, Grzegorzewicz — zast. sekr., Lochowicz — skarbnik, — Jaskólski — referent prasowy, Pawlak — gospodarz. Sąd koleżeńcki: pp. Kujawski jako przewodniczący oraz Czerwiński i Rogowski. Do komisji rewizyjnej wchodzi: pp. Małek Adolf, Kropiński i Boroń. Ławnicy pp. Bobrowicz i Prajs. Nastąpiło przyjęcie dalszego urzędowania przez nowoobraną zarząd, przy czym prezes p. Chlebek w serdecznych słowach podziękował przewodniczącemu walnego zebrania za sprężyste przeprowadzenie obrad, apelując zarazem do członków o dalszą harmonijną współpracę. Krótkie przemówienie swe zakończył p. Chlebek apelem do wszystkich niezorganizowanych jeszcze podoficerów, aby uznali ważność obecnej chwili i murem stanęli w organizacji, skupiając kadry wyszkolonych podoficerów.

W wolnych głosach koło uchwaliło utrzymać nadal sekretariat przy ul. Jackowskiego 36, aby tym sposobem mieć stałą łączność z członkami, oraz dać możliwość zarządom swobodnego wykonywania funkcji. Sekretariat ten czynny jest w każdy piątek od godz. 19 do 21. Miesięczne zebrania nadal odbywać się będą w każdą środę po 1-ym w lokalu „Pod Lwem” przy ulicy Marszałka Focha.

Akcja odzieżowa dla dzieci rodzin bezrobotnych w powiecie wyrzyskim

Powiat wyrzyski w pełnym zrozumieniu, że dzieło niesienia pomocy powinno być oparte na wzajemnej dobrowolnej ofiarności obywatelskiej wszystkich warstw społeczeństwa, znów dał temu dowód uruchamiając akcję odzieżową dla dzieci rodzin bezrobotnych.

Setki rodzin pozbawione chleba i pracy, a obarczone liczną gromadą dzieci, Powiatowy Komitet Pomocy Zimowej — Sekcja Pomocy dzieciom i młodzieży, przyszedł z pomocą, zaopatrzywszy dzieci szkolne w ubrania, ciepłą bieliznę i obuwie.

Pomoc odzieżowa posiadała charakter planowy i zorganizowany. Dzieci zostały zakwalifikowane przez organa opieki społecznej, odzież zaś Powiatowy Komitet Po-

mocy Zimowej rozdzielił na wszystkie miejskie i wiejskie gminy w powiecie. Zaopatrzone ogółem 500 dzieci. Wydano piasek 22, sukien 161, ubrań 155, 267 par bielizny cielesnej, koszul 257, bucików 373 par, nakryć głowy 167 i pończoch 404 par. Poza tym p. hr. Irena Bnińska z Samostrzela zorganizowała na terenie parafii Sądki pomoc odzieżową dla 74 dzieci, przy czym wydała 5 piasek, 39 sukien, 69 koszul, 74 par pończoch, 33 marynarek, 30 spodni i 31 par bielizny cielesnej.

Solidarny wysiłek obywateli ochronił przed chłodem i przyniósł radość w dniu wigilijnym szerokim rzeszom biednej młodzieży. (F. G.)

Sensacyjne pokazy czołowych łyżwiarzy polskich w Toruniu

Na nowowbudowanym lodowisku K. P. W. „Pomorzanin” w Toruniu przy ulicy Grudziądzkiej 5/6, dnia 10 stycznia 1937 r. (niedziela) o godz. 18 odbędzie się niebywałe dotychczas na Pomorzu pokazy łyżwiarzów elity polskich łyżwiarzy, reprezentujących europejską klasę jazdy.

Miłośnicy tego pięknego sportu, będą mieli okazję naprawde niecodzienną — zobaczyć przepiękne ewolucje par oraz singlistów, którzy przy rzeźbie oświetlonym lodowisku i muzyce tanecznej stworzą wspaniałe widowisko.

Bezpośrednio po treningu we Wiedniu, prowadzonym przez znanego mistrza

świata Schaefera, zjadą na specjalne zaproszenie K. P. W. zawodnicy tej miary, co:

Mistrz Polski Grobet, zwany „polskim Schaeferem”, fenomenalna para młodzieżowych łyżwiarzy rodzeństwo Kalusowie, reprezentujący barwy Polski na mistrzostwach Europy (czwarte miejsce), Złajówna, mistrzyni Śląska, wspaniała para Janka-Zmudziński, wice mistrz Polski Staniszewski, tudzież wspaniała piruetista Kosiorek, wice mistrz Warszawy oraz mistrzowska para Pomorza „Truda” — Kowalski J.

Jak z powyższego wynika, będzie miał Toruń imprezę niepośledniej miary...

— Z zebrania Cechu Kołodziejskiego. — Cech Kołodziejski odbył swe roczne walne zebranie w lokalu „Browaru” w ostatnią niedzielę przed świętami Bożego Narodzenia. Przybyli na zebranie p. burm. Saganowski, wityny przez starszego cechu p. Matuszewskiego, referował sprawę Katolickiej Kasy bezprocentowej pożyczki, do której to kasy, po skończonym trzeciym referacie, przystąpiło czterech nowych członków z pośród kołodziejów. Po wniesieniu przez komisję rewizyjną, absolutorium dla dotychczasowego zarządu, postanowiono ten sam zarząd, na którego czele stoi długoletni starszy cechmistrz p. Matuszewski, pozostawić nadal. W toku zebrania odczytano kilka okólników i pism z Izby Rzemieślniczej. Preliminarz na rok 1937 przedstawia się w dochodach i rozchodach w kwocie 110 zł. Po omówieniu za tym szeregu aktualnych spraw ściśle zawodowych, solwował zebranie starszy cechu p. Matuszewski.

Pod górz

— Oplątek strażacki. W drugie święto Bożego Narodzenia w świetlicy Straży Pożarnej strażacy wspólnie z drużyną samarytańska urządzili swój tradycyjny oplątek o godz. 18. Uroczystość zapoczątkował krótkim przemówieniem wiceprezes p. Ludwik Wierchowski, składając wszystkim szczerze życzenia. Ks. wikary Skowron po krótkim przemówieniu poświęcił oplątek, którym następnie dzielono się przy ustawionych stołach. Goście i bracia strażacka odśpiewali kilka kolend. Imieniem nieobecne p. burmistrza Stamirowskiego przemówił składając zebranym najserdeczniejsze życzenia p. Józef Nowak, sekretarz miejski. Bawiono się w bardzo miłym nastroju, a w czasie zabawy tanecznej samarytanka wykonały taniec polka-węgierka z wspaniałymi figurami. Goście hucznie oklaskami zmusili samarytanki do bisu. Najwięcej uciechy sprawił św. Mikołaj, który przybył z Rubinkowa. Wygląd św. Mikołaja był tak komiczny, że cała sala wybuchła salwami śmiechu. Tylko z roku na rok gwiazdka bywa skromniejsza i podarki coraz to mniej obfite.

Rada miasta Podgórza protestuje przeciw przyłączeniu Podgórza do Torunia

W ub. wtorek, w sali Rady Miejskiej odbyło się zebranie Rady Miejskiej m. Podgórza poświęcone w głównej mierze sprawie nie przyłączenia miasta Podgórza do Torunia.

Zebraniu przewodniczył p. burmistrz Stamirowski. Po odczytaniu protokołu przez sekretarza p. Józefa Nowaka, p. burmistrz Stamirowski podał radnym do wiadomości, że Rada Ministrów uchwaliła projekt ustawy o przyłączeniu Podgórza do Torunia. W obecnej dyskusji, w której zabierali głos prawie wszyscy radni i członkowie Zarządu Miejskiego, wypowiadając się przeciwko przyłączeniu miasta do Torunia, m. in. przytaczano argumenty, że gospodarka samorządowa miasta Podgórza była i jest samowystarczalna, a budżet nie jest deficytowy. Samorząd miejski Podgórza i jego obywatele wywiązali się w stu procentach z nałożonych obowiązków od czasu powstania Państwa Polskiego. W końcu Rada Miejska wybrała Komisję 3-ch, której celem jest wystepowanie w imieniu Rady Miejskiej przeciw przyłączeniu Podgórza do Torunia.

P. burmistrz Stamirowski odczytał motywy wyroku Sądu Najwyższego w Warszawie w głośnym procesie, przegrany przez miasto — Zarząd KKO. Podgórz contra Sendelowski Siensenfoegel. Wyrokiem tym miasto zostało poszkodowane na 60 tysięcy zł. Dodać należy, że straty te są z czasu kadencji dawnej Rady Miejskiej, gdyż obecna urzęduje od 1934 r.

Rada miejska jednogłośnie uchwaliła rozparcelować na parcelki pod budowę jednorodzinnych domków gruntów miejskich naprzeciw gazowni 11 tysięcy kwadr. mtr.

Gwiazdka u bezrobotnych

W ub. środę o godz. 17 w salce „Central” nastąpiło rozdanie gwiazdki bezrobotnym i biednym. Przy złobku i chojnie zebrali się przedstawiciele wojskowości i miasta na czele z p. burmistrzem Stamirowskim oraz bezrobotni i biedni. Ks. proboszcz Domachowski zapoczątkował uroczystość podniosłym przemówieniem, składając wszystkim obecnym najserdeczniejsze życzenia. P. burmistrz Stamirowski imieniem miasta i całego społeczeństwa złożył serdeczne podziękowanie ks. proboszczowi Domachowskiemu za urządzoną na tak szeroką skalę gwiazdkę. Imieniem wojska złożył życzenia bezrobotnym i biednym p. major Janowski. P. Rogunka dziękował jako przedstawiciel bezrobotnych, za ofiary i trudy poświęcone z urzędzeniem gwiazdki ks. proboszczowi Domachowskiemu, burm. Stamirowskiemu i całemu komitetowi „Caritas”. Odśpiewano kilka kolend, po czym rozdano 316 porcji — według kategorii:

I. kategoria (kawaler) otrzymała 1 funt mięsa wieprzowego, pół funta słoniny, kawalek mydła, 1 funt cukru, 1 strudel 2-funtowy, 1 funt kiełbasy, 1 i pół funta maki.

II. kategoria (mała rodzina): 2 funty maki, 1 funt cukru, 1 strudel 2-funtowy, kawalek mydła, 1 i pół funta mięsa wieprzowego, 1 funt słoniny, 1 funt kiełbasy.

III. kategoria: 4 funty maki, 1 funt cukru, 1 strudel 2-funtowy, 2 funty mięsa wieprzowego, 1 i pół funta kiełbasy, 1 funt słoniny, 1 mydełko.

IV. kategoria (większa rodzina): 3 funty maki, 1 funt cukru, 1 strudel 2-funtowy, 3 funty mięsa wieprzowego, 2 funty słoniny, 1 i pół funta kiełbasy, 1 strudel 2-funtowy, 3 funty mięsa wieprzowego, 2 funty słoniny, 1 i pół funta kiełbasy i 1 mydełko.

Komitet „Caritasu” składa najserdeczniejsze podziękowanie za trudy i pracę przy urzędzonej gwiazdce p. majorowej Janowskiej, p. aptekarzowej Zającowej, p. Magaczowej, p. Zdunkowej, p. Kowalkowskiej, p. Zwolankowskiej, p. Póterowej, p. Kolczyńskiej, p. Narlochowej, p. Kaczmarkowi, p. Kolanowskiemu, p. Urbańskiemu, p. Olejnickowemu, p. Wl. Kobędzie i p. Walowskemu.

P. Stanisław Jausch ofiarował 300 kiloj. mięsa wieprzowego. Za tak szlachetny czyn składają najserdeczniejsze podziękowanie ks. prob. Domachowski i wszyscy bezrobotni.

Wysoka fala na Bałtyku Woda podmyła wydmy

Puck 27. 12. (PAT). Po gwałtownej burzy jaka przeszła nad morzem polskim poziom wód Bałtyku znacznie się podniósł. Wysoka fala zalała miejscami plaże i podchodzi aż do wydm. Budujący się port rybacki w Wielkiej Wsi jest prawie całkowicie pod wodą. Wiatr dmie z północy. Miejscami podmyte zostały ponownie wydmy na półwyspie Helskim i pod Karwią. Szkód w porcie w Wielkiej Wsi nie skonstatowano, gdyż zalewana jest jedynie konstrukcja pałowa mola, na której dopiero stanie nadbudowa właściwego falochronu.

Groźny pożar w Barcinie

Przed kilkoma dniami wybuchł groźny pożar w Barcinie pod Szubinem. Pożar powstał w warsztacie stolarskim Schulza przy ul. św. Wojciecha, niszcząc budynek fabryczny, urządzenie maszynowe, zapasy drzewa i gotowe fabrykaty, łącznej wartości kilkudziesięciu tysięcy złotych.

Jak stwierdzono, pożar powstał wskutek nieuwagi jednego z pracujących w warsztacie synów Schulza.

Sto złotych w... ustach

W Tczewie w pociągu, zdążającym z Warszawy do Gdańska, rewidenty kontroli skarbowej zatrzymali pięć osób, usiłujących przewieźć około tysiąca zł., sto guldenów oraz książeczkę PKO na sumę około 3.000 zł. W czasie ściślej rewizji znaleziono w jamie ustnej jednej z podróżnych banknot 100 zł.

Tuchola

— Z zebrania Towarzystwa Pszczelarzy. W ub. niedzielę odbyło się o godz. 14 w lokalu p. Ossowskiego zebranie Towarzystwa Pszczelarzy, które zajął prezes p. Dahlke podziwieniem „Szczęść Boże”. Po odczytaniu protokołu przez sekretarza p. Niedzielskiego zdał prezes p. Dahlke obszernie i bardzo ciekawe sprawozdanie z zjazdu i wystawy pszczelarskich, które odbyły się 21 sierpnia br. w Toruniu. Z ciekawych momentów wypowiedzianych w sprawozdaniu były m. in. te, że Pomorze pod względem ilościowym i produktywnym w pszczelarstwie w Polsce zajmuje trzecie miejsce i, że 100.000 rojów pszczoł wyprodukują rocznie 40.000.000 kg miodu, co daje 80.000.000 zł. W czasie zebrania podniesiono, że kosze „Kania” okazują się najlepszymi. Po tym powiadomił prezes członków, że ubezpieczenia dodatkowego od wypadku za ulę nie potrzebują płacić. Za tym podniesiono projekt prezesa p. Dahlkego, żeby w przyszłym roku letem urządzić powiatową wystawę pszczelarsko - rolniczo - ogrodową, oraz sprowadzić dla Towarzystwa „matkę serbską” dla celów doświadczalnych. Stwierdził on że w nie których pasiekach zachodzi zgnilec, przeto postanowiono przejść wraz z lekarzem weterynaryjnym wszystkie pasieki na terenie m. Tucholi, w celu dokładnego zbadania. Zakończając zebranie prezes p. Dahlke dziękował przedstawicielowi „Dnia Pomorza” za przybycie na zebranie

KALENDARZYK

Poniedziałek, 28. 12.: Młodzianków
Wtorek, 29. 12.: Tomasza
Środa, 30. 12.: Eugeniusza

Z miasta

— Zamiast życzeń świątecznych i noworocznych pp. dyr. T. i M. Jemielewscy złożyli w administracji naszego pisma kwotę zł 5 na rzecz ubogich (dla „Caritasu”).

— **Trzydniowe święta** minęły w Bydgoszczy zupełnie spokojnie. Do wczorajszego wieczoru straż pożarna ani razu nie opuściła remizy — jedynie pogotowie wzywane było kilkakrotnie w cięższych wypadkach zachorzeń. W szpitalu Miejskim udzielono pomocy Wernerowi Schroederowi (Grunwaldzka 66), który jadąc rowerem zderzył się z furmanką, w dniu 25 bm. opatrzone Martę Bracikowską (Gdańska 136), oraz 20-letnią Jana Kuligowską. Bracikowska uciekła się do pomocy lekarza szpitala wskutek powierzchownego zranienia głowy — Kuligowski zaś poddał opiece lekarskiej swą obolałą rękę.

Przyznać trzeba, że karnawał rozpoczął się w Bydgoszczy naprawdę „solidnie”...

— **Nowa cena chleba.** Zarząd Miejski — oddział pow. władzy admin. ogólnej — podaje do wiadomości, że cena chleba żytniego 55 proc. została ustalona na **40 groszy** za bochenek wagi 1 i pół kg. (Cena jednego kg 32,5 względnie zaokrąglone 33 grosze).

Nowa cena obowiązuje od dnia 24 bm. — Należy ją uwidocznić na cenniku i ujawnić na wystawionym chlebie na wystawach sklepowych. Winni żądania lub pobierania ceny wyższej od ustalonej będą karani karą grzywny do 1000 zł lub aresztu do miesiąca.

— **Miesięczne bilety tramwajowe** nabyć można w biurze Tramwajów przy ul. Dr. E. Warmińskiego 8 (pokój 1) w czasie od godz. 8—15 względnie w Bydgoskim Oddziale Pol-

skiego Biura Podróży „Orbis” przy ulicy Dworcowej nr. 2 w czasie od godz. 9—19.

— **Na rzecz Funduszu Obrony Narodowej wpłacili** w dalszym ciągu w KKO m. Bydgoszczy: inż. Karol Weber 49 zł; Dont Makijonek 22 zł; Z. Ciupek 28,70 zł; Aniela Hoffmann 22 zł; Nikodem Józefowicz 25 zł; G. Kadgiehn 24 zł; Herman Muhme 21,10 zł; H. Dębska 29 zł; Dr. Montowski 25 zł; Emil Stadie 30 zł; Agata Krasnowolska 34,50 zł; Adolf Tugemann 26 zł; Teodor Rosenthal 23 zł; Alfred Huebschmann 29,50 zł; Aleksandra Nowakowska 23 zł; Józefa Działkiewicz 20 zł; A. Latte 20 zł; Józef Obarski 25 zł; Jan Dobakowski 23,50 zł; J. Kirschner 27,40 zł; Cz. Sikorska 41 zł; Wilhelm Tornow 67,50 zł; Antoni Smolarek 20,20 zł; Dr. Maselkowski 24,50 zł; Br. Przybylska 29,70 zł; Ludwik Kabat 39,50 zł; W. Sawicki 21,50 zł; Magdańska 24 zł; Maria Hausner 40,30 zł; Karol Selig 40 zł; Marian Brodziński 37 zł; Ignacy Dębski 27 zł; F. Fryc 22,30 zł; Pomorska Garbarnia 26 zł; Stowarzyszenie Dozoru Kociołów 25 zł; Modrzejewskie Zakłady 38,20 zł; Polskie Tow. Krajoznawcze 30 zł; Pryw. Koed. Szkoła Powsz. im. Dregerówny ul. Peters 22,50 zł; Lokatorzy domu przy ul. Sw. Trójcy 35 — 27,70 zł; Lokatorzy domu przy ul. Sobieskiego 2 — 23,20 zł; Lokatorzy domu

przy ul. Król. Jadwigi 21 — 23 zł; Lokatorzy domu przy pl. Weyssenhoffa 5 — 28 zł; Lokatorzy domu przy ul. Podchorążych 33 — 20 zł; Firma Hahn et Co. 28,50 zł; Firma J. Glazer 30 zł; Firma A. Janeczek 20 zł; Willy Jahr 20 zł; Pracownicy Franc. - Polsk. Tow. Kolejowego 70,50 zł; Pracownicy Brówaru Bydgoskiego 47 zł; Pracownicy firmy B. Sommerfeld 27,55 zł; Drogeria „Pod Koroną” 20 zł; Bydg. Fabryka Pasów i Art. Sport 36,50 zł.

Miejski Komitet Funduszu Obrony Narod. w Bydgoszczy.

Z działalności Oddziału II. Związku Strzeleckiego

Ub. niedzieli odbyło się walne zebranie ruchliwego Oddziału II. Z. S. na Szwederskiej. Oddział liczy 32 członków, posiada własne radio i zdołał nagromadzić 86 zł. oszczędności. Na zebraniu wybrano zarząd w następującym składzie: pp. **Piaszczyński Zygmunt**, prezes; **Luciszyn Teofil**, wiceprezes; **Kurzawa Adam**, skarbnik; **Müller Stanisław**, sekretarz; **Pokorski Jan** i **Adamczyk Roman**, członkowie zarządu. Od stycznia 1937 r. odbędzie się przy Oddziale II. Z. S. cykl wykładów z historii polskiej.

Dzień w Bydgoszczy

Poniedziałek, dnia 28 grudnia

TELEFONY.

- Pogotowie pożarowe 06.
- Pogotowie ratunkowe 26-15.
- Straż Pożarna 26-16.
- Policja Państwowa (centrala) 27-00.
- Zarząd Miejski (centrala) 26-00.
- Dorożki samochodowe 22-50 (postój: Jagiellońska) 22-51 (postój: Gdańska).

DYŻUR APTEK.

— **Dyżur nocny aptek** do dnia 1 stycznia 1937 r. włącznie pełnia: Apteka przy Biela-wach, ul. Gdańska 91, tel. 14-67. Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5, tel. 32-04 i Apteka Staromiejska, ul. Długa 39, tel. 33-00.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

W poniedziałek „Polska krew” Nedbala.

„WESOLA LWOWSKA FALA” W BYDGOSZCZY

Prawdziwa sensacja artystyczna, w naszym mieście będzie jedyny występ „Wesołej Lwowskiej Fali” pod kierownictwem i z udziałem Wiktora Budzyńskiego, oraz znanych wykonawców programu polityczno-satyrycznego z pp. Władą Majewską, Aprikozenkrancem i Untenbaumem. W programie zatytułowanym „Coś niecoś... ta joj” znajdują się przebojowe produkcje jak „Pan X. Stroń” (emeryt bez emerytur), Józef Wieszczyk (imitacje radiowe), W. Korabiowski (parodie radiowe). Bogaty program składa się z II części i 16 numerów. Bilety po cenach od 1 zł. do 5,50 zł. (z opłatami) nabywać można w kasie teatru. Jedynie to przedstawienie odbędzie się jutro, we wtorek, dn. 29 bm.

KINA.

ADRIA: „Panna Lili” z Franciszką Gaal.
APOLLO: „Biały Anioł” i ciekawy nadprogram.
BAŁTYK: „W obronie prawa” i „Nocne życie bogów”.
KRISTAL: „Cyruk na okręcie” z Pat i Patachonem oraz bogaty nadprogram.
REWIA: Pat i Patachon w „Cyрку Sarana” i rewia świąteczna.

Tragiczny epilog zabawy dzieci

Wczorajszej niedzieli w godzinach przedpołudniowych w czasie zabawy dzieci **postrzelona została z floweru 14-letnia córka p. Otręby** zam. przy ul. Leszczyńskiego 18. Flowerem manewrował 15-letni **Marian Puchała**.

Kula zraniła dziewczynkę w głowę, w okolicę oka. Skutki postrzału są bardzo poważne, bowiem **Otrębiance grozi utrata oka**.

Oszust w mundurze wojskowym

W okresie przedświątecznym pojawił się na bruku bydgoskim jakiś oszust, który w przebraniu wojskowym, jako plutonowy — **uskutecznił szereg zakupów rzekomo dla kasyna oficerskiego**. Sprytny oszust zdołał w ten sposób **poszkodować kilka firm w Bydgoszczy**.

Wczoraj, w niedzielę, **zdołano oszusta ująć**. Niebieskim ptaszkiem przychwyconym przez żandarmerię okazał się **33-letni muzyk z Poznania, Stanisław Gorzelany**.

Przekazany przez żandarmerię policji — oszust osadzony został w areszcie do dyspozycji władz sądowych.

Zakończ. kursu mistrzowskiego

Przed kilkoma dniami odbyło się w auli Publ. Szkoły Dokształcającej Zawodowej Nr. 1 w Bydgoszczy uroczyste zakończenie **kursu przygotowawczego do egzaminu mistrzowskiego w zawodzie rzeźniczo-wędliniarskim**.

Kurs ukończyli i świadectwa uzyskali pp.: Adamowicz Stefan, Andrzejczak Stefan, Czarnecki Alfons, Cwik Jan, Garczewski Alfons, Guzenda Edward, Górski Stanisław, Mroziak Andrzej, Muszyński Bolesław, Jabłoński Leon, Jagła Franciszek, Jagła Stanisław, Kocieniewski Franciszek, Kukawka Antoni, Kula Bronisław, Kowalski Aleksander, Kowalski Józef, Kaczmarek Marian, Nowicki Tadeusz, Łuczak Franciszek, Owczarzak Julian, Priefer Maksymilian, Pipowski Zenon, Piotrowski Walenty, Przybył Wincenty, Rajewski Sylwester, Raflewski Antoni, Rozenkraz Alfons, Stankiewicz Józef, Szygiel Józef, Tadrowski Stefan, Szczepan, Walczak Jan, Zdunek Bernard, Jeziński Marian, Dietrich Erwin, Piotka Mieczysław, Flutak Sylwester, Wilczarski Konrad, Borucki Klemens, Węclewski Leon, Głazik Franciszek, Wysocki Franciszek, Kotowicz Leon, Suwałski Jan, Szulc Franciszek, Wróblewski Leon, Rygielski Czesław, Bujewski Alojzy.

Jeszcze brzmi echo kołęd

Wigilia, pasterka i obchody gwiazdkowe w Bydgoszczy

Najradośniejsze święta w roku minęły, tak, jak niepowstrzymanym od wieków pędem czasu za dni kilka minie rok „stary”. Minęły święta, minęła wzruszająca nas zawsze od nowa wigilia, jednak długo jeszcze brzmieć będzie echo kołęd, których melodia złączyła nas na nowy, długi rok szarości codziennej.

Mając dziś świeżo w pamięci radosne święta Bożego Narodzenia rzućmy raz jeszcze okiem za siebie, wspomnijmy wigilię, by z cudownego tego wieczoru zaczerpnąć jak najwięcej pogody i siły. Jak najwięcej...

Do chwili, w której wszyscy znaleźli się w dniu wigilijnym w domu — radość przedświąteczną tłumila szaruga zimowa, strumienie deszczu i porywiste oddechy wicheru. Na szczęście przy świetle choinki, w ciepłe domowego ogniska łatwo zapomnieć można było o tym zawodzie, no — a ranek świą-

teczny uśmiechnął się już skąpany blaskami złotego słońca. W dniu wigilijnym — jak corocznie — **opustoszały ulice Bydgoszczy**. Wszyscy, których obowiązki nie zatrzymały poza domem — zaszli przy wigilijnym stole. Nawet niezmordowane tramwaje raz przerwały swą niewdzięczną i — mimo wszystko — niedocenianą pracę, by na godzin kilka spocząć w remizie. Sympatyczni nasi tramwajarze po godzinie 20 pospiechali do domów, do własnej choinki.

Dopiero o północy załudniły się ulice: **Bydgoszcz spieszyła na uroczystą pasterkę**. Uciszył się już wiatr, strugi deszczu przestały spływać z niebieskiego stropu, prawdziwie świąteczny nastrój wypełnił atmosferę życia Bydgoszczy.

I nic — zdaje się — nie zmąciło tego nastroju przez cały czas trwania trzech świąt...

Oplątek garnizonu bydgoskiego

Tradycyjnym zwyczajem w przeddzień świąt odbyły się **obchody wigilijne w świetlicach żołnierskich garnizonu bydgoskiego**. Obchody te, zorganizowane staraniem dowódców poszczególnych formacji, oraz **Polskiego Białego Krzyża**, skupiły w świetlicach wszystkich tych żołnierzy, których obowiązek zatrzymał przez okres świąteczny w murach koszar.

Obchody te miały przebieg nader serdeczny. Przy suto zastawionych stołach zaszli szeregowi, a wraz z nimi ich dowódcy — od najniższych do najwyższych przełożonych. Jak corocznie komendant garnizonu bydgoskiego, w towarzystwie przedstawicieli miejscowych władz i społeczeństwa dokonał objazdu świetlic, by ze wszystkimi żołnierzami podzielić się opłatkiem. Objazdu świetlic dokonał osobiście dowódca bydgoskiej dywizji i komendant garnizonu p. gen. **Chmurowicz**. W milej tej wizytacji towarzyszyli mu pp.: prezydent miasta Bydgoszczy **Barciszewski**, proboszcz garnizonowy ks. kan. mjr. **Szacki**, pp. **Raczkowska** i not. dr. **Niećszyński** w imieniu P. B. K., por. **Dapiński** z komendy placu, oraz przedstawiciel naszych wydawnictw **red. Kościelski**.

Komendant garnizonu gen. Chmurowicz wraz z gronem towarzyszących mu osób odwiedził wszystkie świetlice garnizonowe, w liczbie kilkunastu. Witany przez dowódców poszczególnych formacji, oraz oficerów, podoficerów i sze-

regowych — p. **general** składał żołnierzom życzenia, łamiąc się z nimi opłatkiem. Wszędzie proboszcz garnizonowy ks. mjr. **Szacki** odczytywał list pasterski biskupa polowego, ponadto przemawiali przedstawiciele **P. B. K.** imieniem obywatelstwa Bydgoszczy, które tak głębokim przywiązaniem darzy wojsko, żołnierzom życzenia składał p. **prezydent miasta Barciszewski**. W pułku ułanów, oraz słynnym i tak przez bydgoszczan ulubionym pułku

„Gwiazdka” w Związku Strzeleckim

Dnia 23 grudnia wieczorem gwarno było w świetlicy strzeleckiej przy ul. **Marszałka Focha**. Zebrała się tam młodzież ze wszystkich dzielnic miasta. Świeci się choinka, ubrana na biało, a młodzież strzelecka śpiewa to pieśni wojskowe, to kołędy. Wtórnie im zespół muzyczny z Okola.

Powitalne przemówienie do młodzieży wygłosił prezes Oddziału Grodzkiego Zw. Strzeleckiego, p. prof. **Wrzós**, który złożył młodzieży życzenia świąteczne, nawołując ją do rozwijania cnót obywatelskich w życiu codziennym. Bardzo uroczysty był nastrój, kiedy przez **Wrzós** wręczył młodemu obywatelowi **Łisowi** zegar gabinetowy jako nagrodę za trzykrotne zwycięstwo w marszu. Sala zatrzęsała się od braw i oklasków.

Dzięki staraniom dra **Wierzbickiego**, prezesa Towarzystwa Przyjaciół Strzelca, **obdarzono 150 orlat** i przedpo-

„Dzieci bydgoskich”, w którym przybyłych powitał dowódca pułku plk. **Heilman - Rawicz** — wódcą miasta wygłosił niezwykle serdeczne przemówienie.

„GWIAZDKA” W SZPITALACH BYDGOSKICH

Ub. środy odbył się obchód gwiazdkowy w **bydgoskich szpitalach miejskich**. Obchód ten, organizowany corocznie przez dyrekcje szpitali dla chorych przykrytych w okresie świąt do łóża — ma swoisty charakter i wywiera zawsze duże wrażenie na uczestnikach tych uroczystości.

W przeddzień wigilii odbyły się obchody gwiazdkowe w szpitalu miejskim im. **Giese - Rafalskiej i Szpitalu Miejskim** przy ul. Gdańskiej. W centralnym Szpitalu Miejskim działwa wystawiła przepiękną jasełkę, po czym obdarowano chorych praktycznymi podarkami. W miłym nastroju przy gościnie przez siostry wystawionej kawce, przemówienie okolicznościowe wygłosił imieniem dyrekcji szpitala p. dr. **Soboczyński**, dziękując pp. lekarzom z chirurgiem dr. **Dziembowski** na czele, **siostrom i personelowi szpitala za ofiarę pracę**. O posłannictwie pracy lekarzy i znaczeniu wigilii pięknie przemówił proboszcz farny ks. kan. **Schulz**. Imieniem młodszych praktykujących lekarzy serdeczne podziękowanie za opiekę dyrekcji złożył asystent Szpitala Miejskiego dr. **Kopernik**.

borowych paczkami żywnościowymi. Po uroczystości junacy spędzili czas na milej pogawędce przy wspólnej herbatce.

Wystawa obrazów Jana Skotnickiego w Bydgoszczy

Otwarta w auli Państwowego Gimnazjum Humanistycznego w Bydgoszczy (ul. Grodzka 18) wystawa obrazów p. n. „**Egzotyczna Polska**” (Kresy Północno-Wschodnie) i innych prac art.-mal. **Jana Skotnickiego** wzbudziła wielkie zainteresowanie wśród licznie zwiedzającej publiczności, podziwiającej szereg bardzo ciekawych kompozycji, na wskroś oryginalnie ujętych dzieł sztuki obejmujących tematy rzadko spotykane i mało znane, zaczerpnięte z **Polesia, Białorusi, Wołny i innych zakątków Rzeczypospolitej Polskiej**, a więc krajobrazy, typy, sceny rodzajowe i architektury.

Szczególne uwagę zwracają: „Flisak na Polesiu”, „Nad jeziorem żółte kwiaty”, „Sieci na brasławskich jeziorach”, „Wie-

czór na pastwisku”, „Rybak z sieciami”, „Garnki na rynku w Pińsku”, „Powrót nowożeńców z cerkwi na Polesiu”, „Początkowe mniuchy”, „Barki pod Pińskiem”, „Procesja”, „Krzemieniec” oraz „Wiśniewiec na Wołyniu”.

Nadto ciekawie skomponowane „Piast i Rzepicha”, „Procesja w Małopolsce”, oraz szkice do obrazu „Wielka Pieśń”.

Całość wystawy przedstawia się imponująco zarówno pod względem techniki jak i treści wielce urozmaiconej, nawskroś indywidualnie potraktowanej, co stanowi prawdziwą atrakcję dla zwiedzającej inteligencji.

Wystawa otwarta codziennie bez przerwy od godz. 10 do godz. 19.

W Wigilię Bożego Narodzenia o godz. 20.20 zasnął w Panu, po długich i ciężkich cierpieniach, znoszonych z anielską cierpliwością, mój najukochańszy i nigdy nie zapomniany mąż, nasz najdroższy i najtroskliwszy ojciec, teść, dziadek, brat, szwagier i kuzyn

Dr. med. Stanisław Pilatowski

Radca Województwa Pomorskiego w st. sp.

w 68.ym roku życia, o czym donoszą w ciężkim smutku niepocieszeni
Chelmsza, Gdynia, Poznań, Warszawa.

Ekspozycja zwłok z domu żaloby do kościoła Pokatedralnego w Chelmszy odbędzie się **we wtorek dnia 29 bm. o godz. 10**, po uroczystościach kościelnych odprowadzenie zwłok do Krzyża św., poczem pogrzeb w Toruniu o godz. 14-tej z przed cmentarza św. Jerzego do grobowca rodzinnego

żona, dzieci, wnuk i rodzina.

Bilans Banku Polskiego za drugą dekadę grudnia rb.

W drugiej dekadzie grudnia rb. zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 7,5 milionów do sumy 389,8 milionów zł., a stan pieniędzy zagranicznych i dewiz wzrósł o 1,6 milionów do 28 milionów zł. Suma wykorzystanych kredytów zmniejszyła się o 18,5 milionów zł. do 791,5 milionów zł., przy czym portfel wekslowy obniżył się o 4,7 milionów do sumy 672 miliony zł., a portfel zdyskontowanych biletów skarbowych spadł o 5 milionów do kwoty 49 milionów zł., wreszcie stan pożyczek zabezpieczonych zastawami zmniejszył się o 8,8 milionów do 77,5 milionów zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu wzrósł o 2 miliony do kwoty 49,4 milionów zł.

Pozycja „inne aktywa” wzrosła o 2,6 milionów do sumy 187,7 milionów zł., pozycja zaś „inne pasywa” obniżyła się o 2,6 milionów do kwoty 332,9 milionów zł.

Natychmiast płatne zobowiązania Banku zwiększyły się o 15,3 milionów i wynoszą 266,6 milionów zł. Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — zmniejszył się o 17,3 milionów do sumy 992,4 milionów zł.

Pokrycie złotem wynosiło na 20 bm. — 33,63 proc.

O obniżkę podatku komunalnego od prawa polowania

Minister spraw wewnętrznych stanął na stanowisku, że maksymalne normy podatku komunalnego od prawa polowania, które ustalone były przed 12 laty, gdy czynsze za dzierżawę terenów łowieckich, wartość tych terenów i ceny zwierzyny łownej były znacznie wyższe niż obecnie — nie odpowiadają obecnym warunkom ekonomicznym i nie powinny być nadal w całości wykorzystywane.

W związku z tym p. minister uznał za wskazane, aby wydziały powiatowe przy zatwierdzaniu nowych statutów podatku komunalnego od prawa polowania bądź też przy sposobności zatwierdzania budżetów zastrzegły obniżenie stawek tego podatku do takiego poziomu, aby nie przekraczał on w miejscowościach I strefy 10 gr. na ha, w strefie II — 5 gr. na ha, w strefie III — 2 gr. na ha, oraz w strefie IV dotychczasowej stawki 1/8 gr. na ha.

Nowe fermy lisów srebrzystych

Hodowla lisów srebrzystych, tych najlepiej opłacających się zwierząt futerkowych, zatacza u nas coraz szersze kręgi. Ostatnio powstały nowe fermy w Sobótce pod Sandomierzem, w Zbiczynie, powiat brodnicki, w Czekanowie na Pomorzu, w Gliniance koło Mińska Mazowieckiego i w Aleksandrowie koło Falenicy.

Przed „sylwestrem”

We wszystkich krajach w czasie „sylwestrowego pijaństwa” obowiązuje picie kruszonu. Na ilustracji: piękna pani przygotowuje ten smaczny napój

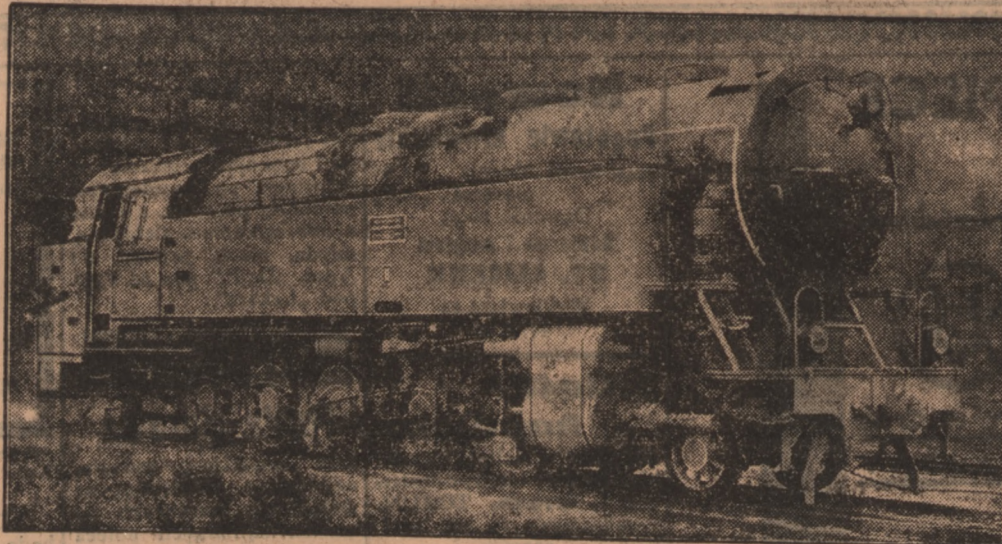
Echa zarzutów postawionych wojewodzie Dziadoszowi na rozprawie sądowej w Lublinie

Szereg dzienników zamieściło swego czasu sprawozdanie z rozprawy sądowej p. Liśca-Błońskiego przeciwko kpt. Zajączkowskiemu, toczącej się w początkach b. m. w Lublinie. Ze sprawozdań tych wynikało, iż zeznającemu w tym procesie wojewodzie kieleckiemu dr. Władysławowi Dziadoszowi kpt. Zajączkowski postawił szereg zarzutów.

Jak się dowiaduje Agencja „Iskra”, minister spraw wewnętrznych na podstawie

uprawnień, wynikających z par. 5 art. 255 K. K., zwrócił się z zapytaniem do ministra sprawiedliwości, czy miał miejsce fakt postawienia na rozprawie sądowej tych zarzutów wojewodzie Dziadoszowi, a jeżeli tak, to prosi o pociągnięcie p. Zajączkowskiego do odpowiedzialności sądowej; jeżeli zaś fakt taki nie miał miejsca — zwraca się o pociągnięcie do odpowiedzialności sądowej redaktorów pism, które zamieściły powyższą wiadomość.

Najcięższy parowóz niemiecki

został zbudowany ostatnio w zakładach Borsiga o sile 2500 KM.

Kto zaobserwował meteor w dniu 22 bm. przesyłony o nadesłanie swych spostrzeżeń

Warszawa 27. 12. (PAT). W dniu 22 grudnia 1936 r. o godzinie 22 min. 30 został zaobserwowany w Warszawie przez starszego asystenta Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu J. Piłsudskiego, mgr. M. Bielickiego bardzo jasny meteor na południowej stronie nieba. W związku z tym, Obserwatorium Warszawskie, Warszawa, Al. Ujazdowska 6-8 prosi o nadesłanie ewentualnych spostrzeżeń dotyczących tego zjawiska a w szczególności: miejscowość i czas, w których meteor był obserwowany, długość

trwania zjawiska w sekundach czasu, opis dokładny pozornej drogi meteoru na sklepieniu niebieskim (najlepiej rysunek toru między gwiazdami), jasność, barwa, wielkość (w stosunku do tarczy księżycy w pełni) oraz kształt samego meteoru itd.

Nadesłanie powyższych danych umożliwi opracowanie naukowe powyższego zjawiska i przyczyni się do poznania budowy atmosfery ziemskiej oraz do wyjaśnienia zagadnienia o pochodzeniu meteorów.

Likwidacja czterech Ubezpieczalni Społecznych

W dniu 23 bm. ogłoszono rozporządzenie ministra Opieki Społecznej o likwidacji Ubezpieczalni Społecznych w Tucholi, Jarosławiu, Kowlu i Dubnie.

Okręg Ubezpieczalni Społecznej w Tucholi przyłączony zostaje do okręgu Ubezpieczalni Społecznej w Tczewie; okręg Ubezpieczalni Społecznej w Jarosławiu — do okręgu Ubezpieczalni w Przemyślu; okręg Ubezpieczalni Społecznej w Kowlu — do okręgu Ubezpieczalni Społecznej w Łucku; okręg Ubezpieczalni Społecznej w Dubnie — do okręgu Ubezpieczalni Społecznej w Równem.

Cały majątek zlikwidowanych ubezpieczalni oraz wszelkie ich uprawnienia i zobowiązania, nie wyłączając zobowiązań wobec pracowników, przechodzą od dn. 1 stycznia 1937 r. na te ubezpieczalnie, do których okręgu włączone zostały ubezpieczalnie zlikwidowane.

Spory, należące do kompetencji tymczasowych komisji rozjemczych, zlikwidowanych ubezpieczalni, zawisłe przed dniem 1 stycznia 1937 r., zostaną rozpatrzone przez dotychczasowe komisje. W tym celu działalność tych komisji rozjemczych przedłużona zostaje do czasu rozpatrzenia awizywnych sporów, nie dłużej jednak, niż do dnia 1 kwietnia 1937 r.

Sprawy nie zakończone w tym terminie zostaną przekazane organom właściwym, które orzekać będą z uwzględnieniem już

dokonanych przez tymczasową komisję rozjemczą czynności i zebranego materiału.

Działalność tymczasowych komisji rewizyjnych zlikwidowanych ubezpieczalni przedłuża się do czasu rozpatrzenia zamkniętych rachunkowych zlikwidowanych ubezpieczalni za rok 1936, nie dłużej jednak niż do dnia 1 lipca 1937 r.

Konkurs fotograficzny Instytutu Spraw Społecznych

Warszawa 27. 12. (PAT). Instytut Spraw Społecznych ogłasza konkurs na najlepszą fotografię na temat człowieka przy pracy: w warsztacie przemysłowym, czy rzemieślniczym, w budownictwie, w wszelkiego rodzaju transporcie, w rolnictwie, leśnictwie.

Warunki konkursu są następujące: Odbitki na konkurs należy nadsyłać w formie 13 razy 18 cm. nienaklejone; Ilości nadesłanych prac nie ogranicza się.

Prace winny być przesłane w kopertach zaopatrzonych w godło autora i napis „konkurs fotograficzny” oraz adres: Instytut Spraw Społecznych, Warszawa I, Wilcza 1.

Do tejsz koperty należy włożyć w zamkniętej, mniejszej kopercie czytelnie wypisaną imię, nazwisko i dokładny adres autora Instytut wyznacza 48 nagród na ogólną

Otwarcie wystawy sztuki polskiej w Budapeszcie

Onegdaj odbyło się w gmachu węgierskiego muzeum sztuk pięknych otwarcie wystawy sztuki polskiej. Wystawa zawiera wiele zabytków polskich, będących własnością muzeum, m. in. bitwę pod Warną Matejki, cykl Grotgera „Polonia”, oraz wypożyczony przez Krakowskie Muzeum Narodowe zbiór szkiców Matejki.

Wystawę otworzył węgierski minister oświaty Homan, którego powitał przemówieniem charge d'affaires RP. Mycielski. Ponadto na uroczystości obecni byli liczni przedstawiciele sfer urzędowych, artystycznych, naukowych, stowarzyszeń polsko-węgierskich, oraz członkowie kolonii polskiej.

Książka „Na tropach Smetka” na indeksie

Znana już w całej Polsce książka Melchiora Wańkowicza pt. „Na tropach Smetka”, będąca relacją autora, z kilkutygodniowej wędrówki po Prusach Wschodnich, o stosunkach narodowościowych, naświetlająca swoiście moc problemów polsko-niemieckich, odkrywająca oczom zdumionego czytelnika nieznaną tajemnicę ziemi mazurskiej i jej ludu słowiańskiego — jest bezліśnie tępiona przez władze niemieckie, ale — rzecz charakterystyczna — tylko na terenie Prus Wschodnich.

Na tle umowy polsko-niemieckiej o wymianie kulturalnej jest to wypadek dla strony polskiej niezmiernie pouczający.

Powieść o Amazonce

Ukazała się nowa książka Zbigniewa Zaniewickiego p. t. „Równik”, wydana przez księgarnię Wł. Michalaka i Ska Warszawa, 1936, str. 240, zł. 5.

Autor „Zielonego piekła” otwiera w powieści ten świat z nad brzegów Amazonki. Świat ten autor zna doskonale z własnych wędrówek i umie o nim mówić niezmiernie plastycznie. Żywa, barwna i bogata powieść napełniona jest atmosferą puszczy tropikalnych, „dzikim” życiem roślin, zwierząt i ludzi. Miłość bohatera powieści, Romana Bednara do Indianki Rarity, ucieczka ich przed pościgiem i walka o „Niepodległy Równik” przykuwają do siebie uwagę czytelników. Specjalnie zaciekawia oryginalny sposób pisania autora, jego język gętki, bogaty. Rozdziały: „Kwiaty, Motyle, Mutuki” i „W gorące” wznoszą się na poziom rzadko spotykany w naszych powieściach egzotycznych.

Zalamanie się fali spekulacji

Sprawozdania nadsyłane z różnych stron kraju przez władze niższych instancji wykazują, że w końcu października br. fala zwyżek cen, wywołanych momentami spekulacyjnymi, uległa zalamaniu. Energiczna akcja władz administracji ogólnej, działających w porozumieniu z innymi lokalnymi urzędami, przyniosła więc pożądane rezultaty. Jednocześnie nastąpiło całkowite uspokojenie w dziedzinie spekulacji walutowej. O ile we wrześniu i w październiku na rynku towarowym obserwowano wzrost popytu przy ograniczeniu podaży, to już w listopadzie mieliśmy do czynienia ze zjawiskiem odwrotnym: popyt uległ skurczeniu przy wzroście podaży.

sumę zł 985, a mianowicie:

I nagroda w wysok. zł 100, dwie nagrody po zł 50; trzy nagrody po zł 35; 30 nagród po zł 25; 20 nagród w postaci rocznej prenumeraty miesięcznika „Przegląd Bezpieczeństwa Pracy” oraz książek wydanych przez Instytut z zakresu bezpieczeństwa pracy wartości łącznej zł 180.

Firma Kodak wyznacza nagrody na ogólną sumę zł 805. za zdjęcia wykonane wylącznie na błonach Kodak.

Do oceny materiału fotograficznego zgłoszonego na konkurs zaproszone zostanie Jury w liczbie 9 osób z pośród znawców fotografii, inżynierów i znawców poszczególnych dziedzin pracy.

Zdjęcia na konkurs należy nadsyłać do Instytutu Spraw Społecznych najpóźniej do dnia 15. 6. 1937 r.

Zbieracz na królewskim tronie

Monarcha włoski, Wiktor Emanuel, znany jest ze swej pasji zbierania monet całego świata. Jego cenne zbiory obejmujące szereg stuleci są wynikiem żmudnych poszukiwań, prowadzonych w okresie ostatnich 25 lat. Srebrny jubileusz królewskiego numizmaty jest tematem licznych artykułów nie tylko w prasie naukowej, lecz również codziennej. Dzienniki zamieszczają liczne fotografie bogatego muzeum numizmatycznego umieszczonego w 12 salach olbrzymiego pałacu królewskiego.

Sprawozdawcy prasowi z dumą podkreślają, że dorobek monarchy jest wzorem mroźczej pracy naukowej a zaproszeni goście i dyplomaci chętnie oglądają gablotki z historycznymi monetami.

W domach włoskich często spotkać można miniaturowe zbiory numizmatyczne. W handlu szczególną zwracają uwagę na dobre utrzymanie pieniędzy. Zniszczonej lub porysowanej monety nie przyjmie żaden kupiec a właściciel tychże musi je wy-

cofać z obiegu. Obiawy te są powszechnie uważane za cenne zrozumienie spraw monetarnych, których król jest rzeczywistym protektorem.

Programy radiowe

Poniedziałek, 28 grudnia

6.30 Koleda. 6.33 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). 7.15 Dziennik poranny. 7.25 Programy lokalne. 8.00—11.57 Przerwa. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Koncert w wykonaniu orkiestry Polcji Państwowej. 12.40 Dziennik południowy. 12.50 „W rodzinie i w gromadzie” — pogadanka — wygłosi Irena Gombrowicz. 15.00 Wiadomości gospodarcze. 15.15 Programy lokalne. 16.15 „Gwara w literaturze polskiej” — odczyt wygłosi dr. Adam Tomaszewski (z Poznania). 16.30 Koncert w wykonaniu Zespołu Haliny Adamskiej - Grossmanowej. 17.00 „Co Polska wniosła do kultury”. W laboratorium prof. Weigla — reportaż red. Jana Łoika (ze Lwowa). 17.15 Koncert solistów. Wykonawcy: Irena Kaszowska — fortepian, Teodor Kleinman — skrzypce. 17.50 „Historia zegara” — pogadanka — wygłosi dr. Jerzy Baumgarten. 18.00 Pogadanka aktualna. 18.10 Wiadomości sportowe. 18.20 Programy lokalne. 18.50 „Jakim warunkom muszą odpowiadać nasze bekony?” — pogadanka wygłosi inż. Stefan Hoser (z Poznania) (Łódź nadaje aud. lk.). 19.00 Audycja strzelecka. 19.30 Muzyka lekka (z Krakowa). 20.25 Programy lokalne. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 „Idąc za koledą” — wieczór literacki w opracowaniu Jana Miernowskiego. 21.30 Koncert w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego. 22.00 Koncert symfoniczny w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej P. R. pod dyr. Grzegorza Fitelberga z udziałem Lohi Strasserbanki — fortepian. 23.00—23.30 Programy lokalne dla Warszawy i Lwowa.

ka aktualna. 21.00 „Idąc za koledą” — wieczór literacki w opracowaniu Jana Miernowskiego. 21.30 Koncert w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego. 22.00 Koncert symfoniczny w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej P. R. pod dyr. Grzegorza Fitelberga z udziałem Lohi Strasserbanki — fortepian. 23.00—23.30 Programy lokalne dla Warszawy i Lwowa.

ROZGŁOSNIA POMORSKA

7.25 „Parę informacji”. 7.30—8.00 Muzyka (płyty). 13.00—14.00 Wszystkiego po trochu (płyty). 15.15 „Orbis mowi”. 15.18 Koncert reklamowy. 15.35 Pogadanka społeczna. 15.40—16.00 Z utworów Mozarta (płyty). 16.00—16.15 Skrzynka techniczna w opracowaniu Bolesława Bełżeckiego. 18.20 Pogadanka aktualna. 18.30 Franciszek Schubert: Impromptu B-dur w wykonaniu Lucie Caffaret (płyty). 18.40 Pogadanka „Wszyscy na pomoc zimową bezrobotnym”. 18.45—18.50 Program na jutro. 20.25—20.45 Muzyka skrzypcowa (płyty).

„IDĄC ZA KOLEDĄ”

O uroku koledy polskiej i jej wpływie na literaturę polską od najdawniejszych czasów po dzień dzisiejszy będzie mówił w dn. 28. 12. o godzinie 21.00 Jan Miernowski w wieczorze literackim p. t. „Idąc za koledą”. Audycje urozmaicał recytacje, oraz ilustracja muzyczna oparta na motywach koledy.

KONCERT SOLISTÓW W RADIO

W poniedziałek dnia 28. 12. o godz. 17.15 odbędzie się w Polskim Radiu koncert solistów, znanych dobrze radiostuchaczom, mianowicie pianistki

Ireny Kaszowskiej i skrzypka T. Kleinmana. Na program koncertu składają się kompozycje dawnych mistrzów: Bacha, Glucka i Tartinięgo, oraz utwory Paganiniego, Chopina i H. Wieniawskiego. Z kompozycji współczesnych usłyszą radiostuchacze Barleskę — E. Tocha. Tegoż dnia nadane zostaną o godzinie 20.25 płyty z pieśniami Schuberta, Straussa i Schumanna w wykonaniu jednej z najsłynniejszych śpiewaczek oper niemieckich — Elizabeth Schumann.

INTERESUJĄCE UTWORY

w radiowym koncercie symfonicznym

Poniedziałkowy koncert symfoniczny o godzinie 22.00 w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia pod dyr. G. Fitelberga przyniesie nader interesujące utwory. Zaznaczyć należy, iż niektóre z nich wykonane będą w radio po raz pierwszy. Tak więc usłyszą radiostuchacze koncert fortepianowy a-moll J. N. Hummela, kompozytora niesłusznie dziś zapomnianego, który w swoim czasie — w pierwszej połowie wieku 19 cieszył się ogromnym powodzeniem i jako pianista i jako kompozytor. Występy jego w Warszawie wywarły na młodym Chopinie, duża wrażenie. Wirtuozowska technika Hummela zainteresowała Chopina w silnym stopniu. Koncert tego kompozytora wykona pianistka Lola Strassberg. W części symfonicznej koncertu odegra orkiestra popularny i porywający marsz do opery „Mitość do trzech pomarańczy” Prokofiewa, „Notturmo” w opracowaniu Czerepnina, opza tym utwór Erika Satie „Jack in the box”. Tytuł ten pochodzi od angielskiej zabawki dziecięcej. Dwie ostatnie kompozycje wykonane będą w radio po raz pierwszy.

Fabryka wyrobów metalowych

M. Kühla & -wie w Sokalu

POLECA

APARATY I SPINACZE „TEMPO”

Taśmę stalową do zabezpieczenia przesyłek kolejowych
Krampony (Klamry) do zabezpieczenia przesyłek pocztowych

Plomby stalowo-blaszane; okrągłe, płaskie, mlecarskie i do sukna
Plombownice (cęgi) różnych typów
Blaszki szpuntowe do beczek
Winiety kartonowe do worków.

Przedstawicielstwo na Pomorze i skład w Gdyni, ulica Żeromskiego nr. 47.

Nadbaltycki Dom Handlowy

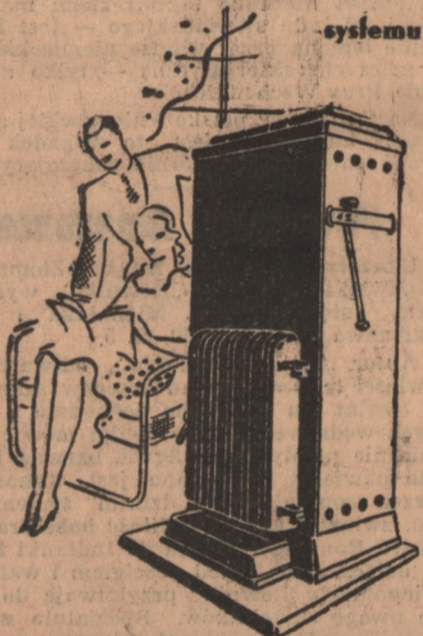
J. KURZYŃSKI i M. SADURSKI

Telefony: 25-78 i 36-28.

9495

NOWOCZESNE PIECE ciągłego palenia

systemu amerykańskiego

Piece nasze wyróżniają się: estetycznym, nowoczesnym wyglądem, piękną emalją majolikową, wielką wydajnością, równomiernym nagrzewaniem powietrza.

HERZFELD & VICTORIUS, S.A. GRUDZIĄDZ

BIURA SPRZEDAŻY I WYSTAWY:
w Warszawie, Nowy Świat 31 i w Lwowie, Sobieskiego 3

Nowość!

Pogotowie krawieckie

praszanie ubrania . . . 1,90
płaszcz . . . 1,85
Dzwonić 26,45
Odbieram i odsyłam
ST. ŁUCZAK
Mickiewicza 43
9074Ck

Książki

handlowe

dokądziej buchalterii i wszelkie przybory biurowe dostarcza **J. Włoch, TORUŃ**.
Przedzamcze 15, tel. 1726.
9220Ck

Mieszkanie

6-pokojowe, II ptr., ewtl. na biuro do wynajęcia. Hamerski, Toruń, St. Rynek 30, 9461Ck

Szkoła tańców

Janiny Werny wyucza szybko tańczyć ostatnie nowości na karnawał Kurs tańców nowoczesnych rozpoczynamy 3 stycznia, Kurs tańców ludowych 9 stycznia. Stary Rynek 16. 9486Ck

Pończochy gumowe

Pasy

Wkładki

pod płaskie stopy
DOSTARCZA
fachowo wykonane

A. Kamiński

Toruń, Św. Ducha 21
tel. 2120 9093Ck

Sanitarne

utensilia tylko w specjalnym składzie artykułów sanitarnych
A. KAMIŃSKI, Toruń, św. Ducha 21, tel. 2120.

Kto

z państwa chciałby ożenić, lub tylko zapoznać solidnego i spokojnego lekarza na prowincji, po trzydziestce, na dobrej posiadzie, z panną z dobrego domu, niebiedną, młodą, niech napisze do Adm. „D. P.” pod nr. 9348 pod „Lekarz”.

GDYNIA

Meble biurowe

oraz wszelkiego rodzaju, najlepszego wykonania na dogodnych warunkach po cenach najniższych poleca **DOM MEBLI H. CHOMICKA**
Gdynia, Świętojańska 63, tel. 2183. Firma nagrodzona została złotym medalem 8556M

Uwaga Rolnicy

Parcelacja prywatna majątków: Myszewka, Warzenka i Czezewa odbywać się będzie w dniach: 11, 18 i 25 stycznia 1937 r. o godz. 10-ej rano w Majątku Warzenko. Maks Howerke, właśc. majątku. 9342Mk

Po 12-letniej działalności w domu przy ulicy **Marszałka Piłsudskiego 20**, objąłem większe ubikacje w domu **Szopena 5** (nad składem kolonialnym p. Brügmanna)

Edmund Kikut

sąd. zaprzysiężony rewizor ksiąg handl. w Tczewie.

Założenie buchalterii, prowadzenie ksiąg handl. bilansu, fachowo, akuralnie i tanio. 9343

Km. 1877/36

Przetarg przymusowy.

Dnia 29 grudnia 1936 r. o godz. 11.30 sprzedawcą będą w garażu u spedytora Sadeckiego maszyny jak: pila taśmowa, motor elektryczny z przynależnościami, transmisja z pasami i frazerkę, należących do Antoniego Lewandowskiego, oszacowanych na 700 zł. 9346

(—) Kozak, komornik sądowy, rewiru I.

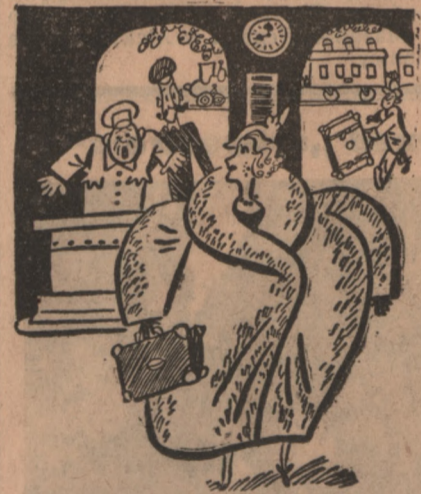
II. U. 7/35.

Stosownie do art. 161 prawa upadłościowego wyłożono ustaloną listę wierzytelności w sprawie upadłościowej nad spadkiem po śp. Kurcie Smolinske II. U. 7/35, którą każdy interesowany może przeglądać w sekretariacie Sądu Grodzkiego w Chełmnie, pokój nr. 24 w ciągu dwóch tygodni od daty ogłoszenia. 9347

Chełmno, dnia 12 grudnia 1936 r.

Sędzia - Komisarz

(—) Ciernicki.

Na stacji granicznej

Ta dama oświadczyła, że nie ma... nic do ocenia!

Ogłaszanie się

w naszym dzienniku oplaca się stokrotnie!

Obwieszczenie.

Dnia 2 stycznia 1937 r. o godz. 9-tej w Chełmnie, będą sprzedawał następujące przedmioty:
i komplet sypialkę dębową s orzech.
Zbiórka reflektantów w moim biurze.

Kwiatkowski

Komornik Sądu Grodzkiego
rewiru I. 9345

Obwieszczenie.

Dnia 31 grudnia 1936 r. o godz. 13-tej w Działowie, pow. Chełmno, będą sprzedawał następujące przedmioty,

i traktor „Deering”

Zbiórka reflektantów przed maj. Działowo.

Kwiatkowski

Komornik Sądu Grodzkiego
rewiru I. 9344

TORUŃ

OKULARY

najkorzystniej u **M. GRODZKIEGO, Toruń**
Chełmińska 5
telefon 2585 6854Ck
Asygnaty Kredyt Kupiecki.

Zamiana mebli!

Nowość! Nowych mebli, pokojów lub pojedynczych, dostarczam a odbieram używane jako wpłatę.
Toruń — Prosta 5.
Spamiętaj! 7446C

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetrowy na stronie 7-lamowej . . . . . 0,20 zł
wiersz milimetrowy na stronie 7-lamowej . . . . . 1,00 zł
wiersz milimetrowy na drugiej i trzeciej stronie . . . . . 0,50 zł
wiersz milimetrowy na dalszych stronach . . . . . 0,50 zł
Drobne za słowo 16 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tem jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie notowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:

W ekspedycji miejscowych agencji . . . . . 2,00 zł
Z odnośnictwem do domu . . . . . 2,20 zł
Przez pocztę z odnośnictwem do domu . . . . . 2,40 zł
Pod opaską . . . . . 4,50 zł
W Gdańsku przez pocztę . . . 2,32 gd; przez gońca . . . 2,00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost . . . 1,75 gd
Zagranicą . . . . . 4,00 zł
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:

WACŁAW WTYK, Toruń, ul. Bydgoska 56.

UWAGI:

Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłaconą przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-mu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądownym ściganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kaszubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Czesław Kościelski, Bydgoszcz ul. Marsz. Pocha 12. — redaktor odpowiesz. na Gdynię: Wiktor Mielnikow, Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „Pagoda”. — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądź: Wacław Gańca, Grudziądź, ul. 23 Stycznia 10, I. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Leon Formański, Tczew, Kościuszki nr. 1.
Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryt” z odpow. udziałami w Toruniu, Za ogłoszenia odpowiada Administracja.
Członkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.